

Kerettanterv

*Az ifjúságisegítői munka támogatására a
rasszizmus és az erőszak, az antidemokratikus,
nacionalista és populista tendenciák
visszaszorításában*

Erasmus+

Jelen projektet az Európai Bizottság támogatta az Erasmus+ programban. Jelen dokumentum kizárólag a szerzők véleményét tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglalt információk felhasználásáért. Jelen dokumentum sokszorosítása és terjesztése engedélyezett.

Tartalom

Bevezetés	3
Háttér	3
Koncepció	4
Kinek készült?	5
Elméleti feltevések	6
A "radikalizálódás" paradigma és a "normalizálás" a demokratikus ifjúsági munkában	6
A stratégia kialakítása és lehetőségei az ifjúságsegítő munkában	8
Helyi sajátosságok és prioritások	10
Helyi szintű minőségfejlesztés	17
A modulok megválasztása	18
Képzési követelmények	19
Modulok	20
1. modul: Az ifjúságsegítő munka és az emberi jogok	20
2. modul: A diszkrimináció és az egyenlőtlenségek	26
3. modul: A nemek és a heteronormativitás	33
4. modul: A megelőző intézkedések stratégiai megvalósítása	38
5. modul: Transzfer	43

Bevezetés

Háttér

Az utóbbi években Európa-szerte növekedésnek indultak az antidemokratikus, rasszista és nacionalista mozgalmak, különösen a kelet-európai országokban, mint Lengyelország, Magyarország és Bulgária, de Franciaországban, Németországban és Ausztriában is. Ezek a megmozdulások fenyegetést jelentenek a demokratikus értékekre és az alapvető jogokra, társadalmunk alapköveire. Az európai fiatalok különösen kiszolgáltatottak ezeknek a veszélyeknek, amivel csökkentik a személyes fejlődésük, a társadalmi részvételük és a befogadásuk lehetőségét. Továbbá, a fiatalok problémás attitűdöket alakítanak ki és képviselnek magukról, és ki vannak téve annak a veszélynek, hogy a környezetük által meghatározott anti-pluralista attitűdöknek megfelelően másoktól ellenséges képet alakítsanak ki.

Az Európai Ifjúsági Tanács elismeri, hogy az ifjúsági munkának fontos területe a fiatalok radikalizálódásának megelőzése. Kiemeli a felbecsülhetetlen hozzájárulást az ifjúsági munkában, amely eléri a radikalizálódás veszélyének kitett fiatalokat a "fiatalok munkájának erősítése a társadalmi kohézió érdekében" felhívással. A Tanács szerint ez magában foglalja az ifjúsági munka minőségének további fejlesztését és javítását is. A jelen kerettanterv szeretne hozzájárulni ezekhez az erőfeszítésekhez.

A kerettanterv alapjai a meglévő helyes gyakorlatok megközelítések, amelyek bizonyítottan sikeresek, valamint a az innovatív fenntartható intézkedések és gyakorlatok alkalmazását célzó kísérletek. Minőségi előírásokat javasol, hogy aktívan támogassa a demokráciát az ifjúsági munkában. Célja, hogy a fiatal munkavállalókat helyi, nemzeti és európai szinten segítse az intoleranciával és a fiatalok társadalmi beilleszkedésével kapcsolatos ismereteik bővítésén keresztül.

Koncepció

Az ifjúságsegítők már rendelkeznek megbízható szakértelemmel a fiatalok társadalmi-politikai képzésében egyéni és csoportos szinten, mivel bevonásuk a nemzeti és helyi szintű formális és informális képzés része. A közelmúltban egy kompetencia modellt tettek közzé, hogy segítséget nyújtsanak az ifjúságsegítőknek a nemzetközi, európai szintű munkában. A modell olyan alapvető kompetenciákat határoz meg, mint az egyéni és csoportos tanulás elősegítése, a programok tervezése vagy a másokkal való értelmes kommunikáció. Mindazonáltal, amikor szembesülnek a különböző ifjúsági csoportok és ellenük irányuló rasszizmussal, a homofóbiával és az egyéb diszkriminációval, az ifjúságsegítők gyakran érzik magukat túlterheltek, és bizonytalanok abban, hogyan reagáljanak, mit tegyenek. Az elmúlt években ezek a helyzetek gyakoribbá váltak Európában a bevándorlás erősödése miatt. Az elutasítás és a diszkrimináció leküzdése érdekében az ifjúságsegítők megfelelő képzettséggel, koncepcióval és cselekvési stratégiákkal kell rendelkezniük a demokratikus oktatáshoz és a befogadó ifjúságsegítői munkához. Sok anti-rasszista és diszkrimináció-ellenes módszer megbukik a nyitottság és az önkéntes ifjúságsegítői munka hiánya miatt. Számos koncepció merev struktúrájú és középtávú célokat fogalmaz meg, amelyek nem alkalmazhatóak mindig könnyen helyi környezetben az ifjúságsegítői munka jellegére vagy a célcsoportjára.

Ez a tanterv megkísérli kezelni ezeket a problémákat azáltal, hogy az ifjúságsegítők számára módszertani és stratégiai koncepciót biztosít, hogy képesek legyenek reagálni a fiatalokkal való együttműködés kihívásaira. A szükséges kompetenciákat az antidemokratikus és erőszakos radikalizálódás gyökerei azonosítására és kezelésére összpontosítja, ezáltal arra törekszik, hogy lehetővé tegye az átfogó, nem formális oktatási intézkedések kifejlesztését, amelyek a megfelelő attitűdöket támogatják, és a mindennapi életbe is beilleszthetőek. Egy interdiszciplináris és nemzetközileg használható minősítési koncepciót kísérel meg a demokráciaellenes hozzáállás, például a rasszizmus és a neo-nácizmus pedagógiai szintű leküzdésére. A minél szélesebb körű használhatóság érdekében a célcsoportok nincsenek meghatározva. A kerettanterv rugalmas keretet biztosít, melyben az ifjúságsegítők és oktatók képesek alkalmazkodni a munkaterülethez és a célcsoporthoz. A kerettanterv koncepciója lehetőséget kínál arra, hogy a témákat az adott helyi helyzethez és környezethez igazítsák, valamint hogy különböző képzések kombinációját alkalmazzák.

A tanterv célja, hogy első lépésként fejlessze a minőséget a demokratikus ifjúsági munkában és a radikalizálódás megelőzésében, ezért további értékelésre van szükség további európai ifjúsági szervezeteken keresztül. Ez magában foglalja az ifjúsági munka különböző megközelítéseit a rasszizmus, az erőszak és az intolerancia leküzdésére, figyelembe véve a részt vevő szervezetek sajátos hátterét és karakterisztikáját a székhelyük szerinti országokra vonatkozóan.

Kinek készült?

A tananyag egy olyan minősítési koncepció, mely konkrét javaslatokat és tananyag-elemeket kínál a demokráciát támogató az ifjúsági munkához, ezért elsősorban az ifjúságsegítők képzését biztosítóknak szól. Használható a képzési tanfolyamok tervezésére és saját gyakorlatuk értékelésére. A tananyag tartalma a helyes gyakorlatokra és a témát érintő tudományos megállapításokkal kapcsolatos szakértelemre támaszkodik.

Továbbá, maga a dokumentum áttekintést nyújt a szükséges kompetenciákról, amikre az ifjúságsegítőknek a demokráciát támogató munkájuk során szükségük van. A tanterv segít ifjúságsegítőknek, hogy felfedezzék és kiaknázzák meglévő erőforrásaikat, valamint fejlesszék gyakorlataikat.

Végezetül, a tanterv célja, hogy a szakértők, az ifjúságsegítőket képzők és az érdekeltek közötti eszmecsere alapjául szolgáljon a demokráciát támogató ifjúságsegítői munka minőségének fejlesztésében. A tanterv javaslatokat tesz a helyi ifjúsági politika és a finanszírozás javítására, valamint segíti a demokratikus ifjúsági munka közismertségének és szakmai elismertségének növelését.

Elméleti feltevések

A "radikalizálódás" paradigma és a "normalizálás" a demokratikus ifjúsági munkában

Dr. Nils Schuhmacher, Hamburgi Egyetem

1. A Radikalizálódás-paradigma

A politikai irányultsághoz kapcsolódó eltéréseket, kockázatokat és veszélyeket egyre inkább vizsgálják a "radikalizálódás" szempontjából. Általánosságban a kifejezés olyan folyamatokra vonatkozik, amelyek a demokratikus értékekkel, normákkal összeegyeztethetetlen hozzáállást eredményeznek. Mivel ez csak egy durva meghatározás, fontos megjegyezni, hogy az alapul szolgáló folyamatok és a problémák sokkal összetettebbek. A következő hat pont a "radikalizálódás" fogalmának alaposabb vizsgálatát kínálja.

- (1) A kifejezés általában a különböző gondolkodásmódokra vonatkozik (célkitűzések, különösen az "ideológia"), a cselekvés (különösen az "erőszak") és a szociális szint (hovatartozás). Az egyes elemek konkrét kölcsönhatásai azonban gyakran továbbra is homályosak.
- (2) Az egyes referenciafogalmak (mint például a "szélsőségesesség" és a "terrorizmus") egyáltalán nem meghatározottak, vagy gyakran nem kritikusan használják őket. Ez nem csak azt jelenti, hogy ezek a kifejezéseket különböző szinteken használják. A 'radikalizálódás' fogalmát gyakran legrosszabb esetként kezelik, amely bekövetkezhet.
- (3) A "radikalizálódási" folyamatok nem tekinthetők többdimenziósoknak, ha egyes elemei azonosíthatók ezekben a folyamatokban: a szubjektív okokat mint egy adott probléma gyökereit kell azonosítani, valamint biztosítani a társadalmilag előre meghatározott korlátok átlépését a gondolkodás és a cselekvés szintjén egyaránt.
- (4) A fogalom létrejötte szorosan összefügg az iszlám jelenségével, de egyre gyakrabban használják általános értelemben, figyelmen kívül hagyva az egyes jelenségek jellemzőit. A központi kérdés azonban a demokratikus értékek, a társadalom normáinak és eszméinek az ilyen folyamatokban való megkérdőjelezése, illetve tendenciái.
- (5) A vita a serdülők közötti eltérésekre összpontosít, a testi erőszakra való hivatkozással, ugyanakkor figyelmen kívül hagyva a "radikalizálódás" folyamatait, amelyek egyidejűleg felnőttek között is zajlanak.
- (6) A „radikalizálódásról” szóló viták figyelmen kívül hagyják az ilyen folyamatok és a társadalmi fejlemények, az interakciók és a címkék közötti kölcsönhatást.

2. A demokráciaellenes attitűdök „normalizálása”

Különösen az utolsó három pont mutatja, hogy a radikalizálódás fogalma korlátozott, ha áthelyezik az emberi jogi célú ifjúsági munka kontextusába, amelynek célja a demokrácia előmozdítása. Ennek oka, hogy a fiatalok közötti rasszista és diszkriminatív attitűdök nem pusztán deviációk, inkább a társadalomban és a közvetlen társadalmi környezetben elérhető és elfogadott attitűdöket tükrözik. A fiatalok csak abban az esetben „radikalizálódnak”, ha ezeket az attitűdöket felveszik és erősítik. Ez azt jelenti, hogy a demokratikus értékek és normák megkérdőjelezésének problémája nem egyszerűen „ifjúsági probléma”, hanem általános jelenség. Figyelembe véve a számos európai társadalom jelenlegi fejleményeit, láthatjuk, hogy az úgynevezett jobboldali populista pártok egyre nagyobb politikai jelentőségűek, és részben kormányzati felelősséggel rendelkeznek. Ugyanakkor a menekültekkel, a bevándorlókkal és a társadalmi kisebbségek részvételével szembeni pozíciók erősen befolyásolják a nyilvános viták menetét, és ezáltal megváltoztatják a társadalmi környezetet. Ezek a folyamatok anti-demokratikus tendenciákat mutatnak, amelyek a társadalmi szempontból elfogadható („középső”) és a „szélsőségességnek” nevezett határok közötti váltást okozzák. Az erőszakos fiatalokra összpontosító radikalizálódásról szóló diskurzus elfedi ezeket a folyamatokat, ezért veszélyt jelent a fenti folyamatok politikai következményeinek felbecsülésére, valamint a probléma lényegének felismerésére.

3. Demokratikus ifjúsági munka

A fentieket figyelembe véve, az egyenlőtlenségekkel szembenező ifjúsági munka magában foglalhatja a „radikalizálódás megelőzését”, ugyanakkor természetesen mindig a fiatalok társadalmi beilleszkedését célozza. Főként olyan pedagógiai gyakorlatnak kell tekinteni, amely lehetővé teszi a demokratikus interakciót és annak kézzelfoghatóvá tételét.

Az ifjúsági munka két kihívással szembesül. Egyrészt a demokratikus ifjúsági munka nem merülhet ki az deviáció kockázatának azonosításában és kezelésében a megelőzés szempontjából, az elsődleges cél inkább a fiatalok konkrét támogatása az önálló életmód kialakításában. Az egyenlőtlenségek fogalmának kezelésében figyelembe kell venni, hogy az ebből fakadó viselkedés nem a csábítás, az agymosás és a hibák eredménye. Inkább azokhoz a döntésekhez vezethetőek vissza, amelyek szubjektív szinten helyesek és következetesek. Ez irányutatást adhat az ifjúságsegítői munka szemléletében a serdülők életmódjára és annak formálására vonatkozóan. A demokratikus ifjúsági munka célja, hogy megváltoztassa a rossz beidegződéseket és segítse az önfejlesztési folyamatok kezdeményezését.

Ugyanakkor a demokratikus ifjúságsegítő munka nem zárhatja ki azokat a társadalmi feltételeket, amelyek a fiatalok fejlődését és saját munkájukat jellemzik. Az integráció fogalma a pedagógiai gyakorlatból fakad, az elméleti ismeretek nem tudnak versenyezni a tapasztalatokkal. E tekintetben nyilvánvaló, hogy a demokratikus ifjúsági munkát nem szabad „száraz elméletnek” tekinteni, hanem olyan gyakorlatnak, amely tapasztalatgyűjtésre ad lehetőséget. A fiatalok azonban nemcsak a pedagógiai munkában, hanem a családban, a társaságban, a társadalmi térben és a felnőtt világ politikai diskurzusainak kontextusában is tapasztalatokat szereznek. A demokratikus ifjúságsegítő munka tehát mindig közösségi feladat, a társadalmi-politikai felhatalmazás gyakorlása a lehetőségek körén belül. Ez a felhatalmazás nem vonatkozik a „radikalizálódás” általános megelőzésére. A demokratikus ifjúsági munka inkább a demokratikus értékek és normák lényegi elképzeléseinek kidolgozásában és láthatóvá tételében rejlik.

A stratégia kialakítása és lehetőségei az ifjúságsegítő munkában

Kai Dietrich, AGJF Sachsen e.V.

Az ifjúságsegítő tevékenység teret biztosít a fiataloknak a demokratikus nevelést megtapasztalására. Az ifjúságsegítő munka folyamatos kihívást jelent saját társadalmi-pedagógiai tevékenységének kontextusba állítására és ennek megfelelő pozicionálására. Számos ifjúságsegítő munkában a szakemberek úgy érzik, hogy fel kell lépniük a tömegesen előforduló rasszista bántalmazásokkal szemben, ennek érdekében sürgősen meg kell kezdeni a demokratikus oktatásra és a disszociációra irányuló általánosabb erőfeszítéseket a stratégiai intézkedésekkel szembeni elutasítással kapcsolatban. Az ifjúságsegítők olyan fiatalokkal találkoznak, akik a rasszizmust és az ellenségességet nyilvánosan megjelenítik a menekültek és az LGBTQI+ emberek ellen. Sok esetben ezek az elutasítások összefonódnak. Az arab országokból lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberekről többnyire azt gondolják, hogy mereven ragaszkodnak a nemi szerepekhez, ebből adódóan veszélyt jelentenek a fogadó közösségekre, mert aktív-agresszív férfiasságra és a passzív-reproduktív nőiességre nevelték őket. Ugyanakkor az elutasítás is a belső-társadalmi sokféleség ellen irányul. Azok az emberek, akik nem felelnek meg a heteroszexuális nemeknek és a családi normáknak a nacionalista eszmék értelmében, gyakran kirekesztik. Ezeket "belülről jövő" fenyegetésnek nevezik. A fiatalok sebezhetőbbek abban, hogy megfelelő képeket alakítsanak ki a társadalomról és a káros politikai meggyőződésekről.

Az EU Ifjúsági Tanácsa az ifjúsági munkát fontos területnek tekinti a fiatalok radikalizálódásának megakadályozására. Hangsúlyozza az ifjúsági munka felbecsülhetetlen értékű hozzájárulását a radikalizálódás veszélyének kitett fiatalok eléréséhez, és felhív az „ifjúsági munka megerősítésére a társadalmi kohézió érdekében”. A Német Szövetségi Kormány 2017. évi 15. jelentése a gyermekekről és ifjúságról is kiemeli az ifjúsági munkát, mint fontos politikai oktatási területet. „Az ifjúsági munkában a fiatalok maguk dönthetnek arról, hogy mely területen kívánnak aktívak lenni, és felhasználhatják saját meggyőződéseiket és befolyásukat. Az ifjúságsegítő munka tehát az önmeghatározás fontos terepe.”¹

A projektek évek óta a neonáci ideológiával, az etnocentrikus-nacionalista mozgalmakkal és a demokráciaellenes attitűdökkel foglalkoznak, különböző mértékű sikerrel. Mindenekelőtt az előítéletekkel és az érvelésen alapuló konfrontációval kapcsolatos tudatosságnövelő intézkedések érik el a korlátaikat: az érintettek nem hajlandók foglalkozni a témával, és nem ismerik el magukat, mint a képzések célcsoportja. Az antirasszista, neonáci-ellenes és demokráciát támogató oktatás kipróbált módszereinek és technikáinak sokfélesége azt mutatja, hogy ezek a fogalmak elsősorban a rögzített célcsoportokhoz illeszkednek, továbbá kizárólag a fiatalokkal foglalkoznak, ami a gyakorlatban erősíti a kirekesztést.

Az elutasítással kapcsolatos attitűdök és a tapasztalatokra összpontosító folyamatorientált megközelítések olyan munkaterületre alkalmasak, amelyek könnyen hozzáférhetőek, valamint a fiatalok érdekein és igényein alapulnak. Ez hozzájárul az ifjúsági munkások professzionalizálásához (lásd Dewe / Otto 2015). Az ifjúsági munka feladata a nem-formális politikai ifjúsági képzés

¹ Jugend ermöglichen. Die Jugendbroschüre zum 15. Kinder- und Jugendbericht, BMFSFJ, 2017, S. 34

megvalósítása. Ez azt jelenti, hogy komolyan kell vennünk az oktatást, mint az ifjúságsegítő munka átfogó területét, ahol a célcsoport folyamatos és megfelelően integrált politikai, kulturális, társadalmi és gazdasági ismereteket szerezhet. Ez a feladat nem újdonság, és nem kizárólag a neo-nácizmus és a csoportközpontú ellenségeskedéssel szembeni fellépés területére vonatkozik. Konkrét értelemben nem célszerű megkülönböztetni a politikától független, mindennapi problémákat és azok megoldását, mielőtt a politikához kapcsolódó témákat kezelnénk. A két terület vegyítése a cselekvési tervben és a mindennapi életben vezet el egy olyan szocio-pedagógiai stratégiához, ami alkalmas hatékonyan kezelni az elutasítást és befogadó, demokratikus társadalmat építeni. Mindenekelőtt a nem formális és informális politikai oktatásban alkalmazott ifjúságsegítő módszerek vizsgálatát kell végezni (lásd Thiersch 2015) az egyénre vonatkozó elutasítások tekintetében. Ezzel szemben olyan pedagógiai folyamatokat támogatnak, amelyek a mindennapi életre vonatkozó és demokratikus perspektívákat kínálnak.

Különösen relevánsnak tűnik a fiatalok társadalmi környezetére való utalás, hiszen a különböző társadalmi dimenziókhoz való tartozást a regionális társadalmi kapcsolatokban azonosítják és értékelik. Möller és munkatársai szerint „az etnicizálódás, a kultúrához és a valláshoz kötődő folyamatok elősegítik a nemi normák képződését, amelyek meghatározó szerepet játszanak a fiatalok önmeghatározásában és elutasításukat is formálják. Végül ebben a keretrendszerben, pl. az antiszemita, nemzeti-etno-kulturális, státusszal kapcsolatos és teljesítmény-paradigmatikus fenntartásokat közvetítik és továbbítják.”²

Az ifjúsági munkának be kell avatkoznia az erőfölényt, a leértékelést és a kirekesztést célzó nézetek terjesztésébe, teret kell engednie a kölcsönös megbeszéléseknek, amelyek figyelembe veszik a társadalmi-térbeli hivatkozásokat.

A kihívást a kirekesztéssel és a diszkriminációval kapcsolatos kritika a jelenlegi társadalmi-területi dinamikában, amely a bevándorlással, a migrációs társadalmak és a társadalmi diverzifikációjával foglalkozik, és megoldást kínál a befogadó gyakorlat tekintetében a társadalmi kirekesztés és a diszkrimináció által érintett fiatalok körében. A szakembereket ösztönözni kell a demokratikus védelem megőrzését célzó intézkedések kidolgozására, valamint az érintettek és a demokratikus beállítottságú fiatalok számára a párbeszéd lehetőségének megteremtésére. A cél az ifjúsági munka demokrácia-ösztönző hatásának növelése, valamint az érintett intézmények és projektek megerősítése a közösségen belüli demokratikus értékek képviseletére, és ezáltal a demokratikus vita számára teret nyitó szervezetek számára. Ez az összes érintettre irányul, mivel célja "a fiatalok aktív cselekvés-orientált részvétele a helyi közösség alakításában. Ez a feladat a helyi folyamatok beavatkozásának alapja"³ nem hierarchikus, befogadó szándékkal. Ezért európai szinten kell megvitatni a helyi ifjúsági munka európai chartáját, mivel "az ifjúsági munka – gyakran partnerségben és más ágazatokkal együttműködve – számos pozitív eredményt hoz létre az egyének, azok közösségei és a társadalom számára általános kérdésekben"⁴.

2 Möller, Kurt; Grote, Janne; Nolde, Kai; Schumacher, Nils (2016): Die kann ich nicht ab! Ablehnung, Diskriminierung und Gewalt bei Jugendlichen in der (Post-)Migrationsgesellschaft. Wiesbaden: Springer VS., S. 724

3 Münder, Johannes u.a. (2009): Frankfurter Kommentar SGB VIII. Baden-Baden: Nomos., S. 152

4 <https://www.europesocial.eu/towards-a-european-charter-on-local-youth-work/>

Helyi sajátosságok és prioritások

A demokratikus ifjúságsegítő munka körülményei Európában

Bulgária

Az EB 2017. évi felmérése szerint Bulgária az európai országok között a 3. helyen áll a rasszizmus tekintetében⁵. Számos sérülékeny csoportot azonosítanak, amelyek rasszizmus vagy idegengyűlölet által motivált bűncselekményeknek, erőszaknak és súlyos zaklatásnak vannak kitéve. E csoportok közé tartoznak a közel-keleti és az őslakos kisebbségekből származó bevándorlók, mint például a romák (leginkább), a törökök és a muszlimok.

A rasszizmust és az idegengyűlöletet nem csak a polgárok, hanem az állami hatóságok is képviselik. A rendőrök gyakran rasszisták és rendkívül diszkriminatívak a romákkal és a menekültekkel szemben. Az érintett csoportok nem kapnak megfelelő védelmet; az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés is gyakran nehézkes. A politikai helyzet romlott az ATAKA (angol: Attack) nemzeti szocialista párt növekvő támogatásával és propaganda a bolgár politikai és társadalmi életre gyakorolt befolyásával. A párt terjeszti a különböző emberekkel szembeni mélyen gyökerező előítéleteket és gyűlöletet. A pártvezető jól ismert rasszista nézeteiről. A bolgár „cigányosodás” ellen küzdött, szisztematikusan összekapcsolta a romákat a bűnözőkkel, és még az iszlám terjedésének megállítására is felszólított azzal, hogy megtiltáná a mecsetek építését, továbbá két antiszemita könyv kiadója.

Az LGBTQ + emberekkel szemben hat erőszakos esetet rögzítettek az elmúlt években. Úgy vélik, hogy az ilyen típusú erőszak alulreprezentált. Bulgáriában a transzneműek is különösen veszélyeztetettek az erőszak szempontjából⁶.

Amikor a menekültek Bulgáriába érkeznek, gyűlölettel és megkülönböztetéssel szembesülnek. A menekültek és a bevándorlók több mint 100 interjúján alapuló vizsgálatok azt mutatják, hogy ki vannak téve a „zsarolásnak, rablásnak, fizikai erőszaknak, deportálási fenyegetéseknek és rendőri kutyák támadásainak” Bulgáriában⁷.

A romák hátrányos megkülönböztetése mindig jelen volt Bulgáriában, de 2014 óta folyamatosan romlik a helyzet, a roma lakások lebontása és a romaellenes tiltakozások különösen a választások alatt normává váltak. Bulgáriában élő romák esetében a választások a romaellenes tiltakozások, az erőszak és a pusztítás szinonimájává váltak. Mindez rasszizmushoz és a romákkal szembeni megkülönböztetés nagyobb elfogadásához vezet a mindennapokban⁸.

A bolgár ifjúságsegítő munka helyzetének megértéséhez nagyon fontos, hogy megvizsgáljuk a nem kormányzati szektor általános fejlődését. Bulgária az Európai Unió egyik legszegényebb országa, és csak az elmúlt 10 évben kezdeményezett programokat a szegénység visszaszroítására. Ennek eredményeként az úgynevezett „harmadik szektor” viszonylag kevésbé fejlett, és nincs tapasztalata a

5 <https://www.novinite.com/articles/182331/EC+Survey%3A+Bulgaria+in+the+Top+3+of+the+Most+Racist+Countries+in+Europe> last downloaded 2018-08-07

6 <https://rm.coe.int/fifth-report-on-bulgaria/16808b55d8> last download 2018-08-07

7 <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2015/12/refugees-bulgaria-extortion-robbery-violence-151210102939544.html> last download 2018-08-07

8 <http://www.errc.org/news/welcome-to-bulgaria-well-not-if-you-are-roma> last download 2018-08-07

kényes ügyek kezelésében. 2007-ben az EU-ba való belépés óta Bulgária finanszírozási lehetőségei diverzifikálódtak és a szakmai gyakorlat és a szakpolitikák fejlesztése terén növekedtek.

Az ifjúsági munkát 2010-ig nem ismerték el szakmaként, ezért Bulgáriának nem volt külön stratégiája a kapcsolódó közügyek kezelésében. Az állami stratégiák szükségességét azonban elismerték, és a kormány kifejlesztette a nemzeti ifjúsági stratégiát (2010-2020), amely hangsúlyozza az ifjúsági munka jelentős szerepét. Az irat szerint az ifjúságsegítő "szakképzett szakember, aki különleges támogatást nyújt a fiatalok személyes, társadalmi és gazdasági növekedéséhez, valamint a társadalomban való részvételük ösztönzéséhez". Kiemelt cél az ifjúságsegítő munka gazdasági és társadalmi hatásának elemzése, az ifjúsági munkások nemzeti és európai mobilitásának ösztönzése, valamint rendszer bevezetése az ifjúsági munkások által megszerzett tudás és készségek elismerésére a formális és az informális tanulás különböző formáin keresztül (Europass, EKP, ECVET).

Németország

A felmérések és a közelmúltbeli választási eredmények azt mutatják, hogy Németország a jobboldali populizmus és az ellenségeskedés növekedésével szembesül. Különösen a 2015-ös és a 2016-os évet a menekültekkel szembeni széles körű rasszista megmozdulások jellemezték (PEGIDA, helyi menekültek elleni kezdeményezések), de a rasszista és politikai indíttatású bűncselekmények növekedése, valamint a menekültek, a migránsok és a politikai ellenfelek elleni erőszak is problémákat okozott. 2011-ben felfedezték a jobboldali szélsőséges terrorista hálózatot (National-Socialist Underground, NSU), és a vizsgálat rámutatott a neonáci struktúrák és hálózatok kiterjedésére, amit a politika és a társadalom nagy része nem tudott vagy nem volt hajlandó látni. A politikai és civil szférában a rasszizmus témakörében tapasztalható különbségek a korábbi két német állam bevándorlásának különböző gyökereire vezethetők vissza. A rasszista attitűdök a lakosság nagy részén belül léteznek, mind Kelet-, mind Nyugat-Németországban. Ezek összefonódnak további csoportalapú ellenségképekkel és diszkriminációval, mint például a szexizmus, a hosszú távú munkanélküliséggel szembeni ellenségesség, a homofóbia stb.

A szélsőséges jobboldali nézetek elleni első állami programokat az 1990-es évek elején indították, miután a frissen egyesült német köztársaság rasszista pogromokkal és gyilkosságokkal szembesült. Ezek a programok főként az ifjúsági munkára összpontosítottak, mivel a problémát a fiatalok helyzete képezte, és a megelőzéshez és a beavatkozáshoz szükséges kompetenciák megszerzése nem része a rendes szakmai képzéseknek. Néhány korai fejlesztésű és alkalmazott intézkedés hatékonysága napjainkban ellentmondásosnak tekinthető. Például az ún. „Ifjúságsegítő munka elfogadása” megközelítés széles körben elterjedt, de nem megfelelő fogalom, mivel a szakmai hozzáállás hiánya és a rasszizmus által érintettek perspektíváiról való tudatlanság nem kívánt eredményekhez vezetett. Néhány esetben a neonáci struktúrák meglehetősen megnövekedtek. Mindazonáltal ezek a programok fontos sarokkövei voltak annak, hogy szociális és pedagógiai módon foglalkozzanak a szélsőséges nézeteknek kitett fiatalokkal, és később továbbfejlesztették.

A németországi ifjúsági munka rendkívül professzionális, jogilag szabályozott és állami finanszírozású szektor. A gyermek- és ifjúsági szolgáltatásokról szóló törvény szerint az ifjúsági munka eszköz a fiatalok személyes fejlődésének, részvételének és integrációjának garantálására a nem formális oktatás és támogatás révén. Biztosítani kell, hogy az iskolán kívüli ifjúsági oktatást hangsúlyozza az általános, politikai, társadalmi, egészségügyi, kulturális, természettudományi és műszaki oktatásban. Emellett képzést kínál olyan területeken, mint a sport és a társadalom, valamint a foglalkoztatással, az iskolával és a családdal kapcsolatos területek. Nemzetközi ifjúságsegítő munkát, rekreációt és tanácsadást is

igénybe lehet venni. Az önkormányzati szintű ifjúsági jóléti osztályok irányítják, és az önkéntes és törvényes ifjúsági szolgáltatások egyesületei, csoportjai és ifjúsági kezdeményezései biztosítják a tevékenységeket. Bár a demokratikus oktatás része az ifjúsági munkának, a megelőzés, a rasszista és antidemokratikus attitűdök kezelésével továbbra sem kielégítően foglalkozik a szociális munkások képzése során. A szakemberek ezért felkészületlennek érzik magukat, amikor szembesülnek a jelenségekkel, és gyakran hiányoznak a stratégiai megközelítések és a szakmai attitűdök.

Magyarország

A 2015-ös ECRI-jelentés szerint „a gyűlöletkeltésre vonatkozó büntetőjogi rendelkezések alkalmazása rendkívül korlátozott. Egy radikális jobboldali populista párt nyíltan részt vesz a romaellenes, antiszemita, homofób és idegengyűlölő gyűlöletbeszédben. A gyűlöletbeszéd azonban nem csak a szélsőséges pártokra és csoportokra korlátozódik, hanem a politikai spektrumon megtalálható. Néhány alkalommal, amikor felszólítottak az ellentmondásra, a hatóságok hallgattak. A büntetlenség légköre miatt a romákról, zsidókról, az LMBTQ+ személyekről, a bevándorlókról és a menekültekről szóló becsmérlő megjegyzések a közzsférában megszokottak”. A romákat és a menekülteket érinti leginkább a rasszista erőszak.

2018 júniusában a parlament nagy többséggel elfogadott egy olyan jogalkotási csomagot, amely lehetővé teszi az „illegális bevándorlást segítő” menekülteket segítő szakemberek büntetését. A törvény tartalmaz továbbá egy olyan rendelkezést, mely szerint az évente 24 000 Euro külföldről kapott támogatást felhasználó szervezeteknek regisztrálniuk kell magukat. Ha nem felelnek meg a rájuk rótt kötelezettségeknek, pénzügyi szankciókkal és elzárással is büntethetők. A jogalkotási csomag illeszkedik a kormány azon politikájába, hogy a nem kormányzati szervezetek ellen keményebben fellépnek.

Nem lehet támogatni szexuális nemek közötti átjárhatósággal kapcsolatos programokat. A legtöbb esetben a magyar oktatási rendszer nem felkészült, és nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az információk megosztására, a tudatosság növelésére vagy egyszerűen terek megadására e témák megvitatására. Ezenkívül nagyon kevés szakember, például a speciálisan erre képzett pszichológus, tanár vagy szociális. Fontos, hogy felhívjuk a figyelmet az említett témákkal kapcsolatos ismeretek hiányára. A tudatosságnövelésnek foglalkoznia kell az ifjúsággal kapcsolatos információk terjesztésével is, mivel sok szakértő egyszerűen nem ismeri a különböző szexuális irányultságokat.

Habár Magyarországon a különböző ifjúságsegítő tevékenységeknek nagy hagyománya van, a szakmai ifjúsági munka szolgáltatásai viszonylag újak. Ezért nehéz megtalálni a közös álláspontot arról, hogy az ifjúsági munka túlmutat a fiatalok általános szolgáltatásain és a fiatalokat érintő tevékenységeken. Nincs megkülönböztetve a formális és nem formális ifjúságsegítő munka, és ennek következtében az önkéntes részvétel nem szükségszerű. A magyar ifjúsági politikát a decentralizáció jellemzi. Az ifjúsági jogszabályokat illetően az alkotmány csak az oktatás, a képzés és a védelem kérdéseire szorítkozik. A mai napig nincs jogszabály a fiatalokkal kapcsolatos közszolgáltatások meghatározására. Ennek eredményeképpen az ifjúságpolitikát nem határozzák meg egyértelműen, mint kötelező közfeladatot, és nem rendelkezik megbízható erőforrás-elosztási mechanizmusokkal⁹.

A ifjúságsegítő munka rugalmassága lehetőséget biztosít a tanárok, a pszichológusok és az ifjúsági dolgozók számára a szakmai keretek létrehozására és formálására. A szakterületet a szakemberek

⁹ http://www.youthpolicy.org/library/wp-content/uploads/library/2014_EU_Youth_Work_Study_Country_Report_Hungary.pdf last download 2018-08-07

széles skálája jellemzi, kezdve az informális ifjúsági munkásoktól, akik nem rendelkeznek speciális képesítéssel, és az egyetemi végzettséggel rendelkező szakemberekig. Magyarországon nincs hivatalos ifjúsági központ. Néhány közösségi tér van a fiatalok számára, mint például az 'Új Nemzedék Újratöltve: Közösségi terek', egy egész Magyarországra kiterjedő projekt. Ettől eltekintve az ifjúsági munka többnyire iskolákban és ifjúsági táborokban történik.

Litvánia

Litvánia az utóbbi években az online és offline gyűlöletkeltés és gyűlölet-bűncselekmények folyamatos növekedését tapasztalta. 2012-ben a bűnüldöző hatóságoknak jelentett 263 gyűlöletbeszédből 181 antiszemizmussal vagy más vallási, etnikai vagy nemzeti kisebbségek (roma, oroszok és lengyelek) elleni gyűlöletre való felhívással kapcsolatos. 2011-ben csak 48 cselekményről számoltak be, és 90%-ban online történt. A litván kormány lépéseket tett e problémák kezelésére, de a mai napig számos olyan eset maradt megoldatlan a bizonyítékok hiánya és a gyűlöletbeszéd-incidensekkel foglalkozó intézményi struktúrák hiánya miatt.

Az empátia, a megértés és az információhiány miatt a gyűlöletbeszéd leginkább az LMBTQ + emberekre, a kisebbségekre (vallási és etnikai) és a menekültekre irányul. Ennek egyik oka az alacsony hozzáférhetőség és a kormányzati támogatás strukturált információcsomagok felé a gyűlöletbeszéd által érintett csoportokról. Továbbá az aktivisták és az ifjúsági dolgozók, akik a menekülteket és a kisebbségeket támogatják, elkötelezettségük miatt gyakrabban találkoznak elutasítással, támadásokkal és bűncselekményekkel.

A gyűlöletbeszéd mindig is jelen volt a litván mindennapi életben, de a legtöbb ember kevés figyelmet fordít rá, és nem tekint rá igazi problémaként. Ez a gyűlöletbeszédet és a szociális diszfunkciókat összekötő tanulmányok hiányát vonja maga után (amint azt a fentiekben röviden említettük). Amikor a litván kormány szembesült az öngyilkosságok magas számával, bizonyos kezdeményezések és törvénykezés indult a kérdés megoldására. Azonban a kormányzati és a nem kormányzati szektorok erőfeszítéseit általában nem koordinálják. Számos ifjúsági civil szervezet a megelőző módszerekre összpontosít a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemben, miközben a kormány hangsúlyozza a beavatkozásokat. Emiatt néhány nem kormányzati szervezetnek át kellett gondolnia a megközelítését.

Litvániában az ifjúsági munkát (nem formális oktatást) a pedagógusok nyújtják, akik különböző nem formális oktatási központokban dolgoznak, valamint számos iskolai nem formális oktatási klubban. Ez a tevékenység a fiatalok képzésének legmodernebb és legjobban finanszírozott formája Litvániában. Az ifjúsági munka elveinek, valamint a nem formális és informális tanulási lehetőségek megvalósításának néhány hiányossága azonban azonosítható. Van egy meghatározott, nyílt ifjúsági munka, amely társadalmilag orientált, és olyan speciális elvekkel rendelkezik, mint az adott területen a fiatalok iránti nyitottság és a fiatalok társadalmi státuszától független részvétel. A hálózat képes bevonni a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokat a meglévő vagy új tevékenységekbe. A nyílt ifjúsági központokat és tereket csak az utóbbi időben hozták létre az országban. A formális szférában dolgozó ifjúságsegítők minősítési követelményei szigorúak (szociális munka, pedagógia, pszichológia), míg a nem formális ifjúsági munkát főként az ifjúsági szervezetek önkéntesei (főként a kulturális és polgári nem formális oktatásban) és a nem kormányzati, valamint vallási és világi szervezetekben látják el. Összességében a kormány elkötelezettsége az ifjúsági munka fejlődésében az országban pozitív, és a tervek szerint utcai munkások kerülnek bevonásra az ifjúsági munkába.

A demokrácia előmozdításával és a demokráciaellenes magatartás csökkentésével kapcsolatos fő ifjúsági munkát a „Cselekvő ifjúság” európai program kezdeményezi.¹⁰

Lengyelország

Lengyelországban széles körben elterjedt meggyőződés, hogy az ország etnikailag egységes, ezért ritkán fordulnak elő a rasszizmus és az idegengyűlölet. Az utolsó népszámlálás szerint Lengyelországban 38.230.000 lakos van, ebből 36.983.700 ember rendelkezik lengyel állampolgársággal, ami a lakosság 96,74% -ának felel meg. A Lengyelországban élő külföldiek száma körülbelül 266.000 fő, ebből 100 000 ukrán. A népesség 1,23%-a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozik. A vallási kisebbségek vagy a disszidens ifjúsági szubkultúrák is szociálisan marginalizáltak. Bár a színesbőrű és/vagy a muszlim emberek száma alacsony, a rendőrség által 2016-ban dokumentált gyűlölet-bűncselekmények legnagyobb száma rasszista és idegengyűlölő, szorososan követve az iszlamofóbia által motivált bűncselekményeket¹¹. Miközben a 2014-ben jelentett esetek többsége az erőszak és a fenyegetések ösztönzésére törekedett, a fizikai támadások száma drámai módon nőtt 2015-ben és 2016-ban. Emellett az ultranacionalista és a neonáci szereplők egyre inkább befolyásolják tevékenységüket. 2017-ben, a függetlenség nemzeti napján, a szélsőjobboldali csoportok által szervezett menet nemzetközi figyelmet is kapott. A rendezvény ideje alatt rasszista és mizantróp szlogeneket írtak, és erőszakos összecsapások történtek. 60 000 ember vett részt a menetben, köztük sok fiatal.

A nacionalista-konzervatív PiS-párt 2015 óta alkotja a parlament abszolút többségét. Politikájuk ultra-konzervatív, nacionalista és részben katolikus-fundamentalista értékeken alapulnak. A liberálisok, a baloldali és a külföldiek aggodalmait háttérbe szorítják. A kritikusokat és a politikai ellenfeleket néha árulónak nevezik.

Lengyelország az elmúlt években megkezdte az Európai Unió diszkriminációellenes irányelveinek végrehajtását, és nemzeti programot fogadott el a faji megkülönböztetés megelőzésére. Végrehajtásuk azonban akadályokkal és jelentős nehézségekkel, valamint az akarat és a szervezeti kérdések hiányával szembesült. 2016-ban a kormány eltörölte a rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozó állami tanácsot, annak ellenére, hogy az országban a gyűlöletkeltés növekedett.

A lengyelországi ifjúsági politika szektorális jellege miatt nem létezik az ifjúságsegítő munka hivatalos meghatározása. Nem léteznek továbbá koordinációs központok vagy ernyőszervezetek, amelyek képesek ilyen meghatározást kifejleszteni. A lengyelországi ifjúságsegítő munkát elsősorban az oktatási intézmények nyújtják az iskolai oktatásról szóló törvény alapján. A nem kormányzati szervezetek önkéntes tevékenységeket kínálnak, és a kiszervezésnek köszönhetően néhány tevékenységet a központi adminisztráció és a helyi hatóságok is kínálnak. Míg az állami szervezetek képviselik az ifjúsági munka szerepét, a harmadik szektor szempontjából az ifjúságsegítő munkában az aktivitás és a részvétel nagyobb. Az ifjúságpolitika a problémákra összpontosít, és nem alkalmaz holisztikus megközelítést. Ezért a tevékenységek gyakran specifikus célcsoportokra, pl. gazdaságilag hátrányos helyzetű fiatalokra összpontosít.

10 http://www.youthpolicy.org/library/wp-content/uploads/library/2014_EU_Youth_Work_Study_Country_Report_Lithuania.pdf last downloaded 2018-07-30

11 <http://hatecrime.osce.org/poland>, last downloaded 2018-07-25

Portugália

Portugália a migráció heterogén társadalmaként jellemezhető gyarmati története és a korábbi kolóniákból való bevándorlás miatt. Az embereknek van tapasztalata az újonnan érkezőkkel és a kulturális sokszínűséggel kapcsolatban. A nyílt rasszizmus és az erőszakos támadások kevésbé jellemzőek, mint az EU többi országában, bár a gyűlölet-bűncselekmények és a rasszista támadások hivatalos ellenőrzése nem ezt igazolja. Portugália nemrég nyitott megközelítést alkalmazott a menekültekkel szemben, és hajlandó még több lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyt is befogadni, hogy ellensúlyozza a népesség csökkenését. A kormány világos álláspontot képviselt az idegengyűlölő retorikával szemben¹².

A portugál társadalom azonban nem mentes a rasszizmustól. A rasszizmus nagyon széles skálán mozog, és főként a lakhatáshoz vagy a szálláshoz való hozzáférésben nyilvánul meg, amelyet rendszeresen megtagadnak a bőr és az etnikai származás alapján. A romák közössége kétségtelenül a leginkább megkülönböztetett Portugáliában. Ismertek olyan esetek is, amikor nyilvánvaló rasszizmus következett be bizonyos bevándorló közösségekkel szemben, különösen a vállalkozásuk tekintetében. A fekete emberek elleni rasszista sztereotípiák és előítéletek uralkodnak, és a portugál gyarmati múlttal való szembenézés még mindig ellenállást jelent a nyilvánosság körében. Vannak jogi eszközök a diszkrimináció ellen a foglalkoztatásban, de a bevándorlók és az etnikai kisebbségek azt állítják, hogy megkülönböztetéssel szembesülnek. Gyakran alulfizetettek, és a képzésüknek nem megfelelő, rossz körülmények között dolgoznak. Az országon belül jelentős a dokumentumok nélküli bevándorlók közössége. A jogalkotási hiányosságok gátolják az állampolgárság megszerzését és a migránsok teljes körű részvételét a társadalomban.

Portugáliában az ifjúsági munkát elsősorban a civil szektor nyújtja, pl. közösségi vagy vallási szervezetek, ifjúsági szervezetek, helyi hatóságok, civil szervezetek és magánintézmények. Portugáliában nincs jogi definíciója az ifjúságsegítő munkának. Általánosságban elmondható, hogy az ifjúságsegítő munkát az ifjúságsegítő szervezetekben való részvételnek tekintik, főként a nem formális tanulás, társadalmi befogadásuk és polgári és demokratikus tudatosságuk növelése érdekében. Az ifjúsági szervezetek munkatársai többnyire önkéntesekből állnak. Ennek eredményeképpen az ifjúsági munka nem létezik hivatalos vagy szakmai szolgálatként Portugáliában. Az önkormányzatok helyi szinten együttműködnek az iskolákkal a helyi ifjúsági szervezetekkel¹³.

Az ifjúsági munka költségvetése általában nagyon korlátozott, az „Escolhas” nemzeti program az egyik leglátványosabb intézkedés, amely pozitív hatással van az ifjúsági munka fejlesztésére Portugáliában. A program különböző szervezetek számára finanszírozza a migrációs és/vagy hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi kirekesztésének csökkentését célzó projekteket. A programot a migrációs és kultúrák közötti párbeszéd magas szintű bizottsága (ACIDI) kezdeményezte. Az ACIDI felelős a bevándorlók, a menekültek és az etnikai kisebbségek integrációjáért, és létrehozta a helyi központok hálózatát a bevándorlók integrációjának támogatására azzal a meggyőződéssel, hogy a bevándorló polgárok helyi szinten a leghatékonyabbak.

12 <https://dailytimes.com.pk/261467/portugal-the-european-country-that-wants-more-migrants/> last downloaded 2018-07-30

13 http://www.youthpolicy.org/library/wp-content/uploads/library/2014_EU_Youth_Work_Study_Country_Report_Portugal.pdf last downloaded 2018-07-30

Szlovákia

A 2015-ös diszkriminációval kapcsolatos EU-felmérés során Szlovákia az egyik legrosszabb eredményt mutatta az összes európai országban. A szlovák emberek elismerték, hogy kényelmetlenül érezhetik magukat, ha gyermekeik fekete, ázsiai, muszlim vagy zsidó személyhez kapcsolódnak. Paradox módon Szlovákia a 30. helyet foglalja el a szociális előrehaladást rangsoroló 128-as, amely a jólétet, a lehetőséget és az alapvető emberi szükségleteket méri. Szlovákia azonban a 124. helyen állt, amikor a kisebbségekkel szembeni toleranciát értékelték. Ezeket az eredményeket több felmérésben is megismételték, és rámutatnak arra, hogy a szlovák lakosság többsége elismeri a kisebbségekkel szembeni negatív hozzáállást, és ez az EU egyik leginkább idegengyűlölő országává teszi.

A közvéleményt befolyásolja a politikai vezetők migráns és nacionalista retorikája. 2015 decemberében a szlovák kormány a kvótarendszer miatt csak 149, kizárólag iraki keresztényekből álló menekültet fogadott be. Az utolsó választások 2016 márciusában kerültek megrendezésre, és azt mutatták, hogy a szlovákok 80% -a ellenezte a bevándorlók befogadását. Meglepő módon a neonáci párt (Ludova Strana Nase Slovensko, LSNS) a szavazatok 8,4% -át nyerte el, és első alkalommal jutott be a parlamentbe. A közelmúltban még a szlovák miniszterelnök, Robert Fico is ellentmondásos beszédet adott, azzal érvelve, hogy „az iszlámnak nincs helye Szlovákiában. Nehéz integrálni a különböző hagyományokkal és kultúrákkal rendelkező embereket. [...]” A párizsi terrortámadásokra válaszul Lubos Blaha, a párt tagja, azt mondta: „Ha a multikulturalizmus sikertelen olyan helyeken, mint Párizs és Brüsszel, miért kellene itt megpróbálnunk?”.

Az LSNS volt a legnépszerűbb párt az első szavazók körében, kiemelve, hogy az ifjúsági munkának nagyobb figyelmet kell szentelnie a rasszizmus és a szélsőségeség témaköreinek. A választások során készült felmérés azt mutatta, hogy a 18-21 év közötti fiatalok 23% -a szavazott az LSNS-re. A választásokat követő felmérések azt mutatták, hogy a 18–39 év közötti fiatalok egyharmada szimpatizál az LSNS-el. Ez összefügghet azzal a ténnyel, hogy a fiatalok több időt töltenek a közösségi médiával, és hogy az alternatív médiacsatornák népszerűbbek. Ugyanakkor az oktatás a médiáról és a politikáról nem megfelelő.

Szlovákia 2010–2014-es ifjúsági stratégiái nem említik kifejezetten a megkülönböztetés és a rasszizmus elleni küzdelmet. Szlovákiában az ifjúsági munka koordinációját IUVENTA, a Szlovák Ifjúsági Intézet látja el, amely az oktatási tantervet a lakosság igényeihez igazítja. Az utóbbi években a tantervben megjelent a gyűlöletbeszédéről, a toleranciára és a multikulturalizmusra irányuló oktatás. Azonban még mindig szükség van az ifjúsági dolgozók és a tanárok továbbképzésére, különösen a hátrányos helyzetű régiókban, ahol a rasszizmus és a megkülönböztetés szintje is magasabb. A tapasztalatok átadása fiatal ifjúságsegítőknél nehezebb a szisztematikus megközelítés hiánya miatt. A továbbképzés lehetőségei azonban léteznek. A képzéseket alkalmanként a nemzeti szervek nyújtják, de fókuszuk elsősorban a projektmenedzsmentre és az új kezdeményezések fejlesztésére irányul. A nem kormányzati szervezetek képzéseket is kínálnak, de tartalmuk nagymértékben függ a prioritásoktól és a finanszírozástól. Összefoglalva, hiányzik egy módszertani képesítési koncepció, amely segít az ifjúsági dolgozóknak a rasszizmus, a diszkrimináció, az intolerancia, a gyűlöletbeszéd terén.

Helyi szintű minőségfejlesztés

Fentiek azt mutatják, hogy az ifjúságsegítő munka feltételei Európában sokszínűek, ahogy a diszkrimináció és kirekesztés helyi sajátosságai is különbözőek. Vannak különbségek és párhuzamok is. Az ifjúságsegítő munka azzal a kihívással szembesül, hogy megtalálják és tanulhassanak a bevált gyakorlatokból, miközben saját maguk is alkalmazzák azokat.

A tanterv célja annak biztosítása, hogy az ifjúságsegítőket elismerjék a rasszizmus és más diszfunkcionális erőszakos hozzáállás megelőzésére való alkalmasságban, a képzési tevékenységek nem korlátozódnak a merev képzési struktúrákra. A szakmai kompetenciák fejlesztését szorosan össze kell kapcsolni a helyi környezettel, valamint a tényleges munkakörülményekkel.

Ennek eredményeképpen a tanterv és ajánlásainak/képzési tartalmának átruházása csak akkor biztosítható, ha azt a lehető legáltalánosabb és a helyi igényekhez igazítható legyen. Ezzel keretet biztosít minden olyan területnek, amelyen az ifjúságsegítők tudást adhatnak át és adaptálhatnak.

Ami a felhasználhatóságot illetően, a módszertan alapja a "dialektikus megközelítés". A munka lényege, hogy az ifjúságsegítők és a fiatalok közötti párbeszéd megteremtése érdekében folyamatokat kezdeményezzen és határozzon meg. Ezek teret biztosítanak a demokratikus képzésnek és a politikai nevelésnek, továbbá elősegítik az integrációt és a nyitottságot.

Hogyan használható ez a kerettanterv

A modulok megválasztása

A tanterv megmutatja, hogy milyen kihívásokkal szembesülnek az ifjúsági dolgozók az említett jelenségekkel kapcsolatban, és meghatározza a lehetséges tanulási célokat, hogy a kompetenciák elérhetőek legyenek. A tanterv nem tekinthető szigorú tervnek, hanem a trénereknek és az ifjúsági munkásoknak a rendelkezésre álló modulokból kell választaniuk az egységeiket, amelyek az igényeik és erőforrásaik szempontjából relevánsak.

Minden modult tematikusan kell lefedni. Lehetséges csak egy adott egységet lehet kiválasztani a modulokból, vagy egy adott területre összpontosítani. A rendelkezésre álló erőforrásoktól függően a tananyag felhasználható egy átfogó továbbképzés vagy egyéni workshopok és rövidebb képzési formák megszervezésére.

A modulleírások a lehető legáltalánosabbak és a lehető legpontosabbak. Az egyéni tartalom a trénernek vagy az ifjúságsegítőnek felelőssége. A képzés vonatkozásában a rendelkezésre álló erőforrásokhoz és szakmai hagyományokhoz igazíthatják a tartalmat. Az inspiráció és az egyértelműség érdekében javaslatokat teszünk az egyes képzési egységek lehetséges tartalmára és szerkezetére. További információ és erőforrások a képzésekben a projekt honlapján találhatóak.

Képzési követelmények

Ha az oktatók szeretnék tudni, hogy fogalmaik megfelelnek-e az ifjúsági dolgozóknak a demokratikus ifjúsági munka és a megkülönböztetés célzott megelőzése terén elért haladó képzéseknek, akkor az alábbi ellenőrzőlistát használhatják.

Check List

☐ megfelel-e a képzés a szociális környezetben dolgozó szakemberek konkrét követelményeinek?
☐ az ifjúságsegítők követelményeit és erőforrásait figyelembe veszik és belefoglalják a képzések tartalmába, formátumába és terjedelmébe?
☐ segíti-e a képzésben szereplő információk a résztvevőket abban, hogy a mindennapi életükben előforduló helyzeteket és konfliktusokat kezeljék?
☐ a képzés kiegyensúlyozottan tartalmazza a kompetenciák három fő dimenzióját: tudás, készségek és szakmai attitűd?
☐ megfelelnek a választott módszerek a képzés céljainak?
☐ a képzés arra ösztönzi a résztvevőket, hogy felismerjék és felvegyék a kapcsolatot más releváns szereplőkkel a környezetükben?
☐ vannak-e erőfeszítések a képzési eredmények fenntartható átadására a résztvevők gyakorlatában?
☐ vannak-e eszközök a képzés (és az eredmények) értékeléséhez?

Modulok

1. modul: Az ifjúságsegítő munka és az emberi jogok

Az ifjúságsegítők információkat oszthatnak meg, felhívják a figyelmet az elutasítás jelenségére, vagy teret adhatnak e témák megvitatására. Az ifjúságsegítő munka eszményekének, értékeinek és küldetésének világos megértése az alap, amelyre támaszkodni kell, amely nélkülözhetetlen a demokratikus ifjúsági munkához. Ez a modul az alapelvekre összpontosít, és az ifjúságsegítők számára alapot biztosít a demokrácia előmozdítására és az antidemokratikus attitűdök és megmozdulások leküzdésére. Emellett demokráciáért dolgozó ifjúságsegítők professzionalizációját, erőfeszítéseik elismerését és legitimálását is magába foglalja.

1.1. Az ifjúságsegítő munka missziója

Az ifjúságsegítő munka szakmai attitűdje változó országoként, függ a nemzeti jogszabályoktól és a szociális munka történeti fejlődésétől egyaránt. Az Európai Bizottság ifjúságsegítő munka-szakértői csoportjának „Minőségi ifjúsági munka” jelentése úgy határozza meg az ifjúságsegítő munkát, mint „A fiatalok felé irányuló kezdeményezések olyan tevékenységekben való önkéntes részvételükre, amelyek célja a személyes és társadalmi fejlődésük támogatása a nem formális és informális tanulás által.” Ez a meghatározás az ifjúsági munka alapvető feladatát is magában foglalja: a fiatalok személyes és társadalmi fejlődésének támogatása.

Az ifjúságsegítők: „A fiatalokkal közvetlen kapcsolatban álló emberek, akik a nem formális és informális tanulás révén a fiatalok személyes és társadalmi fejlődésére irányuló tevékenységeket végeznek. Az ifjúságsegítők lehetnek szakemberek vagy önkéntesek, állami alkalmazottak vagy nem kormányzati szervezetek munkatársai.”Az ifjúsági munka lokálisan a különböző igények, sajátosságok szerint működik, és gyakran illegitimálásnak és takarékoságnak van kitéve.

Emiatt az ifjúsági dolgozóknak tisztában kell lenniük a saját területükön rejlő lehetőségekkel, és alapvető követelményeket kell támasztaniuk saját szakértelmük alapján. Az ifjúsági dolgozók számára tehát elengedhetetlen egy világos jövőkép a saját misszióról és a szakmai önmeghatározásról.

Tanulási eredmények:

- az ifjúsági munka/szociális munka történeti referenciáinak ismerete
- a definíciókra vonatkozó aktuális nézetek megvitatása
- a nemzeti jogszabályok ismerete
- az egyéni misszió és a szakmai önmeghatározás az ifjúságsegítő munkában
- fokozott tudatosság az ifjúsági munka (szociális munka) társadalomra gyakorolt hatásáról

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
Bevezetés, a résztvevők megismerik egymás álláspontját a témában.	<u>Állítások:</u> - Az ifjúságsegítőknél elsősorban a fiatalok igényeit kell szolgálniuk - Az ifjúsági munka politikai vonatkozású - Az ifjúsági munka csak a hátrányos helyzetű fiataloknak szól	Egyetért/nem ért egyet skála
A szociális munka és az ifjúsági munka szakmai meghatározásával kapcsolatos ismeretek	<u>Alapok</u> - Az ifjúságsegítő munka és annak elemeinek meghatározása és jogi keretei - Tartalom és célcsoportok - Ki az ifjúsági/szociális munkás? - Lehetőségek és célok	Előadás
A történeti gyökerek és a politikai változások ismerete példákkal/legjobb gyakorlatokkal a történelem változásaival kapcsolatban.	<u>A társadalmi mozgalmak története és tényleges következményei</u>	Kutatás, prezentáció

1.2. Munkaetikai sztenderdek

Az etikai tudatosság az ifjúságsegítők szakmai gyakorlatának alapvető része. Képességük és elkötelezettségük az a szakmai etika iránt alapvetően fontos szempontja az ifjúságsegítő munkában érintettek számára nyújtott szolgáltatások minőségének. Az etikai alapok ismerete, például a Nemzetközi Szociális Munkások Szövetsége (IFSW) és a Nemzetközi Szociális Munkásiskolák Szövetsége (IASSW) által elfogadott nyilatkozatok¹⁴, a szociális munkás szakemberek számára kötelezőek.

Az ifjúságsegítők olyan problémákkal szembesülnek a rasszizmus és a megkülönböztetés elleni küzdelem során, amelyek néhány helyi környezetben nagyon specifikusak, máskor azonban általánosak. Az ifjúsági dolgozóknak ezért közös értékeket kell elismerniük az általános elvek szintjén, és ismerniük kell a rasszizmus és a megkülönböztetés elleni küzdelem során felmerülő kihívásokat és dilemmákat, hogy minden esetben etikus döntéseket hozhassanak. Különösen a demokratikus értékeket előmozdító ifjúságsegítő munka gyakorlása során be kell építenie olyan alapokat, mint a nyitott és befogadó, a diszkriminációellenes, a sokféleség elismerését, a fiatalok érdekeinek figyelembevételét, a társadalmi igazságosságot, a tisztességtelen politikai döntések és gyakorlatok elutasítását célozzák és szolidaritást mutatnak a kirekesztettekkel, elnyomottakkal.

Tanulási eredmények:

- A demokratikus ifjúsági munka etikai alapelveiről és normáiról szóló közös nyilatkozatok megismerése
- Az ifjúságsegítő munkával foglalkozó szereplők ellentmondásos érdekei vagy a korlátozott erőforrások miatti sajátosságokat illető tudatosság kialakítása
- A szakmai elvek integrálása konkrét pedagógiai célokra a mindennapi munkában

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők megosztják az előzetes ismereteiket, és lehetőséget kapnak arra, hogy összehangolják azokat az elvekkel és a munkaetikai nyilatkozatokkal	<u>A demokratikus ifjúságsegítő munka alapelvei</u>	Közös brainstorming/a munkaetikai nyilatkozatok feldolgozása
A résztvevők konkrét munkakörülmények között azonosítsanak egymással ellentétes elveket, és megtalálják a módját, hogy szakszerűen kezeljék azokat	<u>Konfliktushelyzetek szakmai környezetben</u>	Együttműködési esettanulmány

14 <https://www.iassw-aiets.org/global-standards-for-social-work-education-and-training/>

1.3. Emberi jogok, társadalmi igazságosság és demokratikus oktatás

Az emberi jogoknak az ifjúságsegítő munka alapvető referenciakeretének kell lenniük, nem csak akkor, ha olyan fiatalokkal dolgoznak, akik kirekesztő magatartást tanúsítanak, hanem a hátrányos megkülönböztetés és kirekesztés által érintett sebezhető csoportokkal való munka esetében is. Mivel az emberi jogok témája nem része a legtöbb hivatalos tantervnek, az ifjúságsegítők, akik az emberi jogokat, a társadalmi igazságosságot és a demokratikus nevelést szeretnék bevonni munkájukba, gyakran többé-kevésbé intuícóra támaszkodnak. A módszertani kompetenciák mellett speciális tudást és az emberi jogokkal szembeni egyértelmű állásfoglalásra van szükség a téma fenntartható integrálására a pedagógiai gyakorlatba.

A tudományos ismeretek, az elméleten és a gyakorlaton alapuló munkamódszerek cseréje és a hálózatok kialakítása hatékony eszköz lehet az ifjúsági munkában az emberi jogi oktatás professzionalizálásához.

Ebben a fejezetben a szakembereknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a munkahelyi tapasztalataik alapján mérlegeljék saját törekvéseiket: hol jelezhetik igényeiket? Milyen pontokon jelent ez kihívást?

Tanulási eredmények:

- Az emberi jogokkal kapcsolatos főbb fogalmak, kifejezések ismeretének fejlesztése
- Az emberi jogok fejlődésének története
- Az emberi jogok, mint a szociális munka és az ifjúságsegítő munka alapja: reflektáció a saját (nem kormányzati szervezetek) küldetésére és a saját gyakorlataira
- Az emberi jogok és a társadalmi igazságosság kihívásainak megértése interdiszciplináris szempontból

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
Az emberi jogok és a társadalmi igazságosság fogalmának tisztázása, előzetes ismeretek feltárása	<u>Emberi jogok</u> - Melyek a legfontosabb emberi jogok? - Milyen ellentmondások merülnek fel velük kapcsolatban? - Hol találhatunk kihívásokat?	Csoportos megbeszélés
Az emberi jogok EU-s definíciójának és jó gyakorlatainak megismerése	<u>Emberi jogi munka az EU-ban</u>	Input
Stratégia kidolgozása saját emberi jogi munka hatékonyságának növelésére	<u>Stratégia kialakítása</u> - elemzés (mi a probléma) - a célok beállítása (mit akarunk elérni?) - stratégia (mi a teendő? Hogyan? Kivel?)	Brainstorming, csapatmunka

1.4. Politikai kultúra és demokráciaellenes megmozdulások

Az ifjúságsegítő munka emberi jogi szakmának tekinthető, a rasszista, szexista és autoritárius irányzatok elleni tevékenységeket tartalmaz, ezért elkerülhetetlenül belép a politikai diskurzusba. A demokrácia mellé áll, és szolidaritást mutat a marginalizált és kirekesztett csoportokkal szemben. Ez nemcsak a célcsoportokat érinti, hanem a társadalmi egészére is hatással van, ami stratégiai szinten felhasználható a rasszizmus és a diszkrimináció ellen. Ugyanakkor az ifjúságsegítők potenciális célpontot jelentenek az antidemokratikus szereplők számára, akik ellenségeiknek és politikai ellenfeleiknek tekintik őket. A közösség uralkodó politikai kultúrájától függően a demokratikus munkában dolgozó ifjúságsegítők különböző fokú ellenségeskedéseknek és fenyegetéseknek vannak kitéve, különböző szintű állami és magánszektorbeli támogatásban részesülnek, és meg kell védeniük és legitimálniuk napi munkájukat.

Ebben a fejezetben a szakembereknek szakmai missziójuk részeként kell tekinteniük az ifjúságsegítő munkájuk demokratikus nevelésben betöltött szerepére, és eszközöket kell kapniuk a demokráciaellenes fejlődés megakadályozására. Ezzel egy időben, felméri az ifjúságsegítők megerősítésének lehetőségeit, ideértve a delegitimizálás lehetséges kísérleteire való felkészülést, valamint az ellenségeskedéssel és a külső támogatás megtalálásával vagy szervezésével kapcsolatos stratégiákat.

Tanulási eredmények:

- Az ifjúsági munka társadalmi fejlődésre és politikai tendenciákra gyakorolt hatásának megvitatása
- A demokratikus fellépés lehetőségeinek meghatározása
- A meglévő támogatási struktúrák ismerete (szakmai hálózatok, civil társadalmi kezdeményezések, útmutatás és tájékoztatási lehetőségek, alternatív finanszírozási lehetőségek, ...)
- A saját stratégiák (tovább)fejlesztése a közös stratégiákra a demokratikus ellentétes tendenciák kezelése érdekében

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők antidemokratikus szereplőkkel való tapasztalataik megosztása, kihívások azonosítása és fejlődési lehetőségek	<u>Tapasztalatok</u> - A munkakörnyezetemben ezeket a helyzeteket ... - Megtanultam sikeresen kezelni ... - Kihívást jelent, vagy segítségre van szükségem ...	Válaszok gyűjtése párban Prezentáció, plenáris megbeszélés
A résztvevők megismerik a szélsőjobboldali erőszakot és kezelésének tanácsadással történő módjait	<u>Szélsőjobboldali erőszak: mit tehetek ellene?</u> Meglévő tanácsadási és támogatási gyakorlatok	Input, tapasztalatok
A résztvevők a közösségükben további együttműködő szereplőket azonosítanak, és stratégiai hálózatokat alakítanak ki	<u>Következő lépések:</u> Együttműködni, kivel? Melyik ügyben? Mit kell tenni?	Csoportmunka, a meglévő potenciális támogatási struktúrák feltérképezése Flipcharton

1.5. Szakmai attitűd

Ez a fejezet a szakmai hozzáállás szerepével foglalkozik az ifjúsági demokratikus képzésben. A széles körben elterjedt elképzelés, hogy csak a „helyes” módszerek segítik a fiatalok rasszista és antidemokratikus hozzáállását, megkérdőjelezhetőek. Az ifjúságsegítőknél nagy figyelmet kell fordítani arra, hogyan használják a különböző módszereket, alternatív értelmezéseket kínálhatnak. Az antidemokratikus megnyilvánulások kezelése érdekében az ifjúságsegítők elsősorban a szakmai hozzáállástól függenek. A professzionális hozzáállás az ifjúsági dolgozók iránytűje, amely lehetővé teszi számukra, hogy hatékonyan kezeljék a kihívást jelentő helyzeteket. Meghatározza, hogyan viszonyulnak a célcsoporthoz, továbbá a pedagógiai helyzeteket és az interakciókat, és a módszerek kiválasztását.

Ebben a fejezetben az ifjúságsegítők szembenéznek a szakmai normákkal, értékekkel kapcsolatos berögződéseikkel és hiedelmükkel, és motivációt kapnak arra, hogy reflektáljanak (szakmai) tevékenységeikre. A témakörök a következők: attitűdök a demokratikus ifjúságsegítő munka alapvető elveiről és értékeiről, szerepdilemmák, személyes akadályok, érzelmek és hatások, valamint integratív megoldások keresése. Végül, az oktatóknak át kell adniuk a szemléletet, hogy a szakmai attitűdökkel kapcsolatos munka nem zárul le, folyamatos odafigyelést igényel.

Tanulási eredmények:

- A szakmai attitűd jelentőségének felismerése a demokratikus ifjúságsegítő munkában
- A saját szakmai attitűd felülvizsgálata
- A szakmai értékek és sztereotípiák tájékozódási pontként való használata
- A szakmai identitás kialakítása, elköteleződés a szakmai értékek és attitűd iránt

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők felismerik a szakmai attitűd jelentőségét az ifjúságsegítő munkában, megismerik a saját további szakmai fejlődésükhöz szükséges szempontokat	<u>Szakmai attitűd a demokratikus ifjúságsegítő munkában</u>	Input
A résztvevők reflektálnak saját szakmai attitűdjeikre és egyértelmű álláspontokat fogalmaznak meg a rasszizmus és a demokrácia témájában	<u>Saját helyzetem ...</u> - Demokrácia számomra ... - Annak érdekében, hogy támogassam a független gondolkodású és társadalmilag kompetens személyiségeket, az ifjúságsegítői szerepem ... - Elutasítom a rasszizmust és a kirekesztést, mert ...	Egyéni munka Nyilatkozatok

2. modul: A diszkrimináció és az egyenlőtlenségek

Ez a modul lehetőséget nyújt az ifjúságsegítők számára, hogy növeljék elméleti és gyakorlati ismereteiket, és megismerjék, hogyan előzhetik meg a szélsőjobboldali mozgalmak terjedését. Az általános cél az, hogy az ifjúságsegítők olyan információkkal rendelkezzenek, amelyek megkönnyítik a kirekesztő és szélsőjobboldali attitűdök felismerését, és segítsenek a kritikus gondolkodás kialakításában, a demokratikus ellentétek, a radikalizáció és az erőszak megelőzésében. Míg az első két fejezet a szociológiai szempontokon alapuló megkülönböztetés alapvető megértésére összpontosít, az azt követő fejezetek a biográfiai tényezőket vizsgálják a megkülönböztető attitűdök vonatkozásában, beleértve az egyéni következményeket is. Ezeknek a fejezeteknek a célja, hogy azonosítsák és terjesszék az ifjúságsegítők és oktatók által alkalmazott legjobb gyakorlatokat az ifjúsági kirekesztés leküzdése érdekében. Végül az utolsó két fejezet a szélsőjobboldali ideológiák konkrét aspektusait, valamint azok offline és online megjelenését tárgyalja.

2.1. Diszkrimináció és interszekcionalitás

A diszkrimináció különböző dimenziókban (nem, szexuális irányultság, kor, faj, osztály, vallás stb.) És különböző szinteken (egyéni, strukturális, intézményi) létezik. Ezeknek a dimenzióknak az összekapcsolódása az interszekcionalitás fogalmába tartozik: „Az interszekcionalitás fogalmát úgy határozták meg, mint az elnyomást, amely a különböző elnyomások kombinációjából származik, amelyek elkülönülnek. [...] Az interszekcionális megközelítés figyelembe veszi a történelmi, társadalmi és politikai környezetet, és elismeri az egyéni élményt az összes releváns indok metszéspontja alapján”¹⁵.

Az összetett hatalmi viszonyok és az ebből eredő társadalmi pozíciók, valamint a megkülönböztetés különböző formái miatt az ifjúságsegítőknek szélesebb képet kell kapniuk a diszkriminációs jelenségek mögötti alapvető mechanizmusokról és hatásokról. A társadalmi elnyomás metszéspontjainak tudatosítása nélkül a szakemberek azt kockáztatják, hogy elveszítik a többszörös megkülönböztetés által érintett személyeket (például a menekült lányok szükségletei az ifjúságsegítő munka során, stb.).

Tanulási eredmények:

- Kritikai szemlélet kialakítása a meglévő hatalmi viszonyokat illetően
- A diszkrimináció mechanizmusainak, hatásainak és összefüggéseinek megértése annak érdekében, hogy felismerjék a diszkrimináció metszéspontjait
- A fiatalok közötti diszkrimináció megelőzésével kapcsolatos gyakorlatok feltárása

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A definíció meghatározása az előzetes tudáselemek alapján.	<u>Mi a diszkrimináció?</u> - Kapcsolat a hatalmi viszonyokkal	Brainstorming
A vizsgálat és az elemzés elmélyítése.	<u>A diszkrimináció formái, szintjei</u>	Plenáris ülés, megbeszélések és példák
Az interszekcionalitás fogalmának megismerése és összekötése a korábban elsajátított ismeretekkel	<u>Interszekcionalitás</u>	Elméleti input, videó prezentáció

15 C. A. Aylward, "Intersectionality: Crossing the Theoretical and Praxis Divide" (Paper Distributed at Transforming Women's Future: Equality Rights in the New Century: A National Forum on Equality Rights presented by West Coast Leaf, 4 November 1999) [unpublished].

2.2. A társadalmi változások és a politikai attitűdök

A társadalmi változások alapot adhatnak a szélsőjobboldali populista világképeknek és az egyenlőtlenségek támogatására: a társadalmi kohézió csoporton belüli felbomlása a diszorientáció és az elszigeteltség növekedését okozhatja. Ez az egyén munkából, fogyasztásból, szociális jóléti rendszerekből és demokratikus részvételből való vélt vagy tényleges kizárását eredményezheti. Ezen tapasztalatok vagy megfigyelések miatt az emberek hajlamosabbak arra, hogy erőszakos, megkülönböztető jogérvényesítéssel támogassák a konkrét érdekeket. Ha az egyének tényleges marginalizációval szembesülnek, úgy érzik, hogy hátrányos helyzetben vannak más társadalmi csoportokhoz képest. Ugyancsak félhetnek a társadalmi erőforrásoktól való kizárástól és a politikai részvétel lehetőségétől.

Az ifjúságsegítőknél ismerniük kell a társadalmi széttagoltság jelenségeit, és képesnek kell lenniük felmérni az érintettség mértékét. Szintén képesnek kell lenniük arra, hogy elhelyezzék magukat a politikai diskurzuson belül. Ezért fontos a megfelelő egyéni támogatás, küzdelem a jobb feltételekért a döntéshozók körében, valamint olyan pedagógiai megoldások keresése, amelyek segítenek feloldani a társadalmi diskurzus által táplált félelmeiket és bizonytalanságaikat.

Tanulási eredmények:

- A társadalmi széttagoltság és depriváció fogalmának megismerése
- A társadalmi széttagoltság, a kirekesztés és a relatív depriváció jelenségének megkülönböztetése
- Megfelelő képzési és tanácsadási megközelítések kidolgozása az adott jelenségek kezelésére

2.3. Diszkriminációs attitűdök és biográfiai folyamatok

Ebben a fejezetben az ifjúságsegítők megismerik a fiatalok közötti diszkriminációs attitűdök fogalmát. A diszkriminációs attitűdök az egyes csoportok, világnézetek, vallások vagy gyakorlatok ellen irányulnak, és általánosított, nem alátámasztott és empirikusan nem ellenőrizhető előírásokon alapulnak. A legfrissebb kutatások¹⁶ szerint a diszkrimináció attitűdjeit nem elsősorban az ideológiai indoktrináció képezi. Ezen kívül vannak egyénileg kialakult, szubjektív szocializációs tapasztalatok a családon vagy a szűkebb környezeten belül. Feltételezve, hogy a fiatalok továbbra is politikai és társadalmi identitást alakítanak ki, az ifjúságsegítők számára nem csak lehetséges, de kötelező is a velük való együttműködés.

Az ifjúsági dolgozóknak ezért érzékenyíteniük kell a megkülönböztetéssel kapcsolatos megnyilvánulásait, és kiegyensúlyozott, szakmailag megfelelő álláspontot kell alkalmazniuk a fiatalokkal való munka során. Továbbá tudniuk kell, hogy a korábbi tapasztalatok hogyan járulnak hozzá az általánosító elutasítási attitűd kialakulásához. E tényezők és körülmények ismerete lehetővé teszi számukra, hogy megfelelő módszereket találjanak a megelőzésre és a beavatkozásra.

Tanulási eredmények:

- A diszkrimináció megnyilvánulásai a célcsoport attitűdjeiben és viselkedésében
- A diszkriminációs attitűdök kialakulását segítő biográfiai tényezők, körülmények és motivációk megismerése
- A tanultak alkalmazása saját mindennapi gyakorlataik során

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A diszkriminációs attitűdök fogalmának és különböző formáinak megismerése, és milyen tényezők és körülmények előmozdítják a fiatalok diszkrimináció iránti attitűdjét	<u>A diszkrimináció attitűdje</u> - Az előítéletekkel ellentétes attitűdök - formák - tényezők és körülmények	Input
Következtetések levonása a munkahelyi diszkriminációs attitűdök megelőzésére és a beavatkozás lehetőségeire.	<u>Következtetések</u> - Az ifjúsági munkára vonatkozó cselekvési terület - Korlátok	Pármunka, előadás és vita

16 see: Moeller et al. (2016). „Die kann ich nicht ab!“ - Ablehnung, Diskriminierung und Gewalt bei Jugendlichen in der (Post-) Migrationsgesellschaft. Springer VS – Wiesbaden.

2.4. Az érintett fiatalok szerepvállalásának elősegítése

Ha a megelőzés a fiatalok diszkriminációs attitűdjeinek csökkentésére összpontosít, a fiatalok, akik a rasszista, szexista, homofób és más diszkriminatív ellenségeskedések célpontjai, könnyen háttérbe szorulhatnak. A megelőzés demokratikus ifjúságsegítő munkának azonban alapvető részét kell képeznie a megkülönböztetésnek és a kirekesztésnek kitettek megerősítése érdekében. Az ifjúságsegítő munka biztonságos tereket hozhat létre számukra, valamint teret adhat az önszerveződésnek. A diszkriminációs folyamatok megértéséhez, hogy azt a társadalmi feltételek részeként, nem pedig személyes magatartásként osztályozzuk. A hátrányos megkülönböztetés tapasztalatainak individualizálása gyakran segíti az érintetteket, és új perspektívákat nyit meg a cselekvésre. Ezért az ifjúságsegítő munkának olyan tereket kell megnyitnia, amelyekben a marginalizált fiatalok az erőforrásaikat pozitívan használhatják az egyes közösségekben.

Az ifjúságsegítőknél ismerniük kell a rasszista és megkülönböztető magatartás hatását, és kellő komolysággal kell kezelniük az ilyen helyzeteket anélkül, hogy az áldozat szerepébe kényszerítenék az érintetteket. Az ifjúságsegítőknél kritikusán kell szemlélniük saját pozíciójukat a diszkriminatív társadalmi kapcsolatokban, valamint meg kell érteniük mindkét oldalt, az elkövetőt és az áldozatot egyaránt.

Learning outcomes:

- Tudatosság az érintettek szerepvállalását illetően
- Az elkövető és az áldozat pszichoszociális szerepeinek ismerete
- A szerepvállalás erősítésének egyéni és csoportos módszerei

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
Az érintettek szerepvállalásának fontosságának megértése és tudatosítása	<u>Dráma háromszög</u> - az elkövető és az áldozat szerepei közötti kapcsolat - az erőforrás-orientált tanácsadás és a csoportmunka használata	Input Csoportos gyakorlat: erőforrás-orientált tanácsadás Eszmecsere
Gyakorlati tapasztalatok szerzése az érintettek szerepvállalásáról	<u>Jó gyakorlat</u> Műhelymunka az ifjúsági szociális vállalkozás megteremtéséhez Európa-szerte	Input Mind-mapping

2.5. Szélsőjobboldali ideológiák és csoportellentétek

Több meghatározást és jellemzést találhatunk a jobboldali szélsőségekre vonatkozóan. A jobboldali szélsőségek ideológiája nem határozható meg empirikusan, de lehetnek közös pontjaik.

Az ifjúságsegítőknél képesnek kell lenniük arra, hogy felismerjék a szélsőjobboldali ideológiák összetevőit és a társadalom hozzáállását. Hogy elő tudják segíteni a célcsoport kritikus gondolkodását, és megakadályozni, hogy a szélsőséges jobboldali ideológiák, struktúrák és csoportok hatása alá kerüljenek.

Ebben a fejezetben bemutatjuk, megvitatjuk és elemezzük a szélsőjobboldali ideológiák és a szélsőjobboldali szereplők és szervezetek jelenlegi helyzetét. Továbbá megvitatjuk az úgynevezett csoportközpontú ellenségeskedések aspektusait, és elemezzük a szélsőjobboldali attitűdök eloszlásának kérdését.

Tanulási eredmények:

- A szélsőjobboldali ideológiák elemeinek és összefüggéseinek feltárása a csoportszintű ellenségeskedésekkel kapcsolatban
- Példák a neonáci és az etnocentrikus vagy ultra-nacionalista ideológiákra a jelenben és a múltban
- A fasiszmus és a neonáci mozgalmak helyi és európai történetének megismerése
- A jobboldali szélsőséges ideológiák ismerete a politikai és társadalmi problémák függvényében, valamint a szélsőjobboldali stratégiák és a nyilvánosság

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A jobboldali szélsőséges jelenségei; saját tudás és meggyőződés összevetése a az empirikus kutatási adatokkal.	<u>Jobboldali szélsőség</u> - attitűdök és hiedelmek - viselkedés - kapcsolat a társadalom széleskörű antidemokratikus nézeteivel	Brainstorming Input Beszélgetés
Reflektáció az egyenlőtlen ideológiájára / a csoportszintű ellenséges jelenségeire	<u>A csoportszintű ellenséges aspektusai</u> pl. rasszizmus, idegengyűlölet, antiszemitizmus, iszlámofóbia, homofóbia, szexizmus, ellenséges a hajléktalanokkal, munkanélküliekkel és fogyatékkal élőkkel szemben	Csoportmunka Prezentáció

2.6. Online világ

A szélsőjobboldali szereplők az internetet használják ideológiájuk népszerűsítésére, kommunikációra, a politikai álláspontjuk népszerűsítésére és különösen a fiatalok elérésére. Ezért az IT készségek mellett a fiataloknak kritikus és rugalmas gondolkodásmódra van szükségük az új médiafogyasztás és a vele járó kommunikációs változásokat illetően. A „digitális bennszülött” kifejezés tévesen azt sugallja, hogy a fiatalok intuitív módon tudják, hogyan kell kezelni a modern technológiákat. Vannak azonban arra utaló jelek, hogy az európai fiatalok jelentős hányada nem rendelkezik az alapvető médiaműveltségi készségekkel.

Az ifjúságsegítő munkának lehetőséget kell biztosítani a fiataloknak, hogy megtanulják, hogyan kell biztonságosan kezelni a közösségi médiát és az online világot, megakadályozni a radikalizálódást és a szociális médián keresztül történő megkülönböztetést. Itt az ifjúsági szakembereknek először saját médiaműveltségüket kell ellenőrizniük, és szükség esetén fejleszteni azt. Továbbá ismerniük kell a jobboldali szereplők által használt kommunikációs stratégiákat és a jogszabályi feltételeket. Továbbá, meg kell teremteni a védelem és a támogatás feltételeit, a meglévő tudásra és jó gyakorlatokra építve.

Tanulási eredmények:

- A radikalizálódási folyamatok az interneten. Hogyan működik az online radikalizálódás és mi az iskolai prevenció lehetősége?
- A fiatalok és az ifjúságsejítő médiaműveltségének fejlesztése
- Jogszabályok, jogi keretek és feljelentési lehetőségek
- Védelmi és támogatási lehetőségek a gyűlöletbeszédnek kitettek számára
- Offline munka a radikalizálódás és a gyűlöletbeszéd megszüntetése érdekében

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A gyűlöletbeszéd sajátosságai és startégiái felhasználása az antidemokratikus szereplők	<u>Mi a gyűlöletbeszéd?</u> - Definíció - Kiberbűnözés elleni küzdelem - Az offline diszkrimináció felismerése - Gyűlöletbeszéd, mint a jobboldali szereplők kommunikációs stratégiája	Input
Képes azonosítani a gyűlöletbeszédet, lehetséges ellenstratégiák keresése és gyakorlása	<u>Facebook-kommentek</u> - mit veszel észre? <u>Lehetséges megoldások</u> - riport (hol, hogyan) - ellentmondás - offline stratégiák (médiaműveltség és a demokrácia népszerűsítése)	Esettanulmány Beszélgetés

3. modul: A nemek és a heteronormativitás

Ez a modul az LMBTQ + emberekkel szembeni heteronormativitás, szexizmus és elutasítás témáival és formáival foglalkozik. Ezt kérdést gyakran figyelmen kívül hagyják, mivel a megkülönböztetés nemi szempontú aspektusai, valamint a nemi normák, mint a megkülönböztető magatartás oka gyakran nem olyan láthatóak, mint például a rasszizmus esetei. Az ifjúsági szakemberek fejlesztik a homofóbia és a szexizmus gyökereivel, okaival és társadalmi következményeivel kapcsolatos ismereteiket, valamint gyakorlati ismereteket kapjanak arról, hogyan lehet csökkenteni és elhárítani ezeket a tényezőket. A nemi és homoszexuális sztereotípiák alapismereteinek és terminológiájának bevezetésével szélesebb körű tudatosság érhető el.

3.1. A nemek közötti kapcsolatok és a nemek szerinti szubjektíváció

Az egyenlő bánásmód elősegítésére és a nemi diszkrimináció megszüntetésére vonatkozó nemzeti, európai és nemzetközi iránymutatások ellenére, és mert a merev szerepmodelleket sokan elavultnak tekintik, a nemi sztereotípiákkal kapcsolatos elképzelések tartósan bizonyulnak. A nemi elvárások miatt a fiataloknak különböző helyzetekkel kell szembenézniük, amelyek potenciálisan konfliktusokat okozhatnak a serdülők szabad személyiségfejlődésében. Ezenkívül megfigyelhető, hogy ugyanezeket a sztereotípiák folyamatosan reprodukálják saját magukat, a fiatalok és az ifjúsági szakemberek körében egyaránt.

A sztereotípiák dekonstruálásához és a domináns nemi szerepek alternatíváinak feltérképezéséhez a szakembereknek először meg kell ismerniük a gender elmélet alapjait, és azt, hogy a nemi normák milyen módon jelentkeznek a szocializáció folyamatai során. Ismerniük kell a különböző igényeket, amelyeknek a fiataloknak meg kell felelniük a férfiasság és a nőiesség tekintetében. Ezek a követelmények az egyének számára a sztereotípiákat internalizálják és megkülönböztetik. Mindenekelőtt, az ifjúsági szakembereknek véleményük kell kialakítaniuk a nemek közötti társadalmi diskurzusok iránti attitűdjükről, és tisztában kell lenniük a saját gondolkozásmódjukkal.

Tanulási eredmények:

- Az alapfogalmak megértése, pl. heteronormativitás és nemek dimenziói (test, identitás, kifejezés)
- Ismeretek a patriarchális hatalmi kapcsolatokról és a szocializáció nemi szempontú folyamatairól
- A célcsoport viselkedésének és attitűdjeinek megértése a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos meglévő társadalmi igények összefüggésében
- Önreflexió a saját attitűdjeivel, nézeteivel és pedagógiai tevékenységével kapcsolatban

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A saját érzelmekkel és (sztereotipikus) asszociációkkal való szembenézés a témában	<u>A nemek dramatizálása a mindennapokban</u> - Milyen asszociációk alakulnak ki bizonyos feltételek és fogalmak alapján - a testtel kapcsolatos tudatosság	Szólánc Szerepjáték
A patriarchális rend, a nemi normák és a szocializációs folyamatok ismerete	<u>Genderelmélet</u> - alapkoncepció - férfi és női szerepnormák - nemi alapú szubjektívítások	Input
A saját attitűdök felderítése	<u>Reflektáció a dramatizálásra</u> - A sztereotípiák létrejötte az egyének múltjában	Önreflexió Beszélgetés

3.2. Szexizmus and homofóbia

Mind a szexizmus, mind a homo/transzfóbia az egyenlőtlen hatalmi kapcsolatok eredménye a nemi elvárások és a szexuális orientáció elvárásaiból fakadóan, a nemi normák és a sztereotípiák alapján. A patriarchális hatalmi viszonyokban a férfiasság a domináns norma, a nőiség pedig leértékelődik. Az uralkodó nemi sorrend feltételezi, hogy csak két nem (férfiak és nők) van, hogy alapvetően különböznek egymástól (férfi/nő), és természetesen egymáshoz kapcsolódnak (heteroszexualitás). Azok, akik nem illeszkednek ebbe a heteronormatív rendbe, vagy más nemi életmódot választanak, egyenlőtlen bánásmóddal, kirekesztéssel, leértékeléssel és erőszakkal szembesülnek mindennapi életükben.

A demokratikus ifjúságsegítő munkának tisztában kell lennie a nemi és a szexuális irányultsággal kapcsolatos hatalmi kapcsolatokkal, és elő kell mozdítania a társadalmi sokféleséget a szexuális/nemi sokféleség megjelenítésével.

Ez a fejezet elemzi és megvitatja a szexizmus, a homo- és a transfóbia különböző fokú példáit az ifjúsági szakemberek érzékenyítésére és a diszkrimináció hatásainak tudatosítására. Annak érdekében, hogy a megkülönböztető magatartás ellen egyértelmű pozíciót lehessen kialakítani, az internalizált szexista előítéletekre vonatkozó gondolkodásnak a sokféleségre alapozott ifjúságsegítő munka alapját kell képeznie.

Tanulási eredmények:

- A szexizmus, a homo- és transfóbia definíciója
- Reflexió a saját szexista sztereotípiákra példákon keresztül
- Reflexió a saját pedagógiai gyakorlata (oktatási munka, határok felállítása)

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők megbeszélik a szexizmus tartalmát és fogalmát. Felvetődik a normalizáció kérdése.	<u>Mi a szexizmus?</u> - Mi jut eszébe a 'szexizmus' szóról? - Milyen lenne a világ szexizmus nélkül? - Csökken a szexizmus abban az országban, aminek a vezetője nő?	World Café
A résztvevők biztonságos körülmények között vizsgálják a nem normatív szexualitásról alkotott nézeteiket és érzéseiket.	<u>A saját sztereotípiák kezelése</u>	A homoszexualitásról szóló kijelentések spontán befejezése
A résztvevők tudatosítják a nyelvi nemi sztereotípiák használatát, és megpróbálnak alternatívákat találni	<u>Tudatosság a mindennapi társalgásban</u> - az LGBTQA heteronormatív feltételezéseivel szembeni kihívások - a nyelvi tudás mint szakmai eszköz	Szerepjáték: Nem nemi jellegű társkereső beszélgetés

3.3. LGBTQ+¹⁷-jogok: folyamatok, szereplők és közösségi struktúrák

Egészen a közelmúltig sok európai országban a homoszexualitást törvény szabályozta. A helyi, nemzeti és nemzetközi leszbikus- és melegjogi mozgalmak elérték, hogy ez megváltozzon. Mindazonáltal a nem és a szexuális sokféleség jogi és társadalmi elismerése még mindig sok területen vitatott, és az európai országokon belül változik. A leszbikus, homoszexuális, biszexuális, transz* és inter* személyekkel kapcsolatos tudományos kutatások azt mutatják, hogy szexuális irányultságuk és/vagy nemi identitásuk megbélyegzése és elismerése miatt fokozott pszichoszociális stressznek vannak kitéve. Ez különösen igaz az LMBTQ + fiatalok esetében. Sokan közülük romboló hatású stratégiákat fejlesztenek ki.

Az ifjúságsegítőknél tisztában kell lenniük a fiatal LMBTQ + emberek helyzetével és igényeivel. Ezért fontos szerepet játszanak az LGBTQ + mozgalmak tevékenységeinek és követeléseinek nyomon követése, valamint a helyi közösségekkel és szereplőkkel folytatott cserék és szolidaritás. Az ifjúsági szakembereknek tisztában kell lenniük a különböző helyzetekkel és problémákkal, és aktívan kell képviselniük a sokszínűség iránti nyitottságot. Az aktivisták politikai elkötelezettsége segíti a helyzet javítását. Az ifjúsági szakemberek igénybe vehetnek szakmai tanácsadási és önfejlesztő foglalkozásokat. Ezenkívül a történelmi és aktuális aktivista mozgalmak ismerete ösztönözheti a helyi szintű munkát, ahol a lehetőségek még mindig szűkösek.

Tanulási eredmények:

- A helyi és nemzetközi LGBTQ + közösségekkel, helyzetükkel és igényeikkel kapcsolatos ismeretek fejlesztése Európában (a kormány támogatja-e, milyen jogokkal / hatalommal rendelkeznek a különböző országokban, vannak-e nemzeti / nemzetközi hálózatok)
- A szexuális és a nemi sokféleség mögötti főbb fogalmak megértése (leszbikus, meleg, biszexuális, transz *, inter *, queer, ...)
- A saját munka során megjelenő nyitottság az LMBTQ+ emberek felé

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A szexuális és a nemi sokféleség mögötti főbb fogalmak megértése (leszbikus, meleg, biszexuális, transz *, inter *, queer,...)	<u>Szexuális diverzitás</u> - fogalmak, formák - szociális stigmák és kizárások - az ifjúsági munka jelentősége	Video Input Beszélgetés
Elmélkedés a saját munka során megjelenő nyitottságról az LMBTQ+ emberek felé	<u>Mennyire változatos a környezetünk?</u> - pl. szervezeti kultúra és környezet, vízió és pedagógiai koncepció vagy hálózatépítés	Kérdőív Beszélgetés

¹⁷ Az LMBTI leszbikus, meleg, biszexuális, transz * és inter *; itt a szexuális irányultságot és a nemi identitásokat magában foglaló kifejezésként használjuk, amely eltér a heteronormativitástól

3.4. Gender-reflektív pedagógia

Az ifjúsági szakembereknek komolyan kell venniük nem csak a deviáns személyiségjegyeket, hanem a nemi jellegű beidegződéseket is, amiknek a fiatalok ki vanna téve. Az esélyegyenlőség és a szabad személyiségfejlődés érdekében az alternatív életstílusok és a nemi identitások lehetőségeit tárják fel. Szintén fontos, hogy a nemi szempontokat általánosabb elemzési kategóriának tekintsük, különösen a megelőző munka során, például a rasszista kijelentések és a jobboldali szélsőséges orientációk is lehetőségek tűnhnek a fiatalok számára, mert törekednek a nemi elvárások és szerepek betartására.

Az ifjúsági szakembereknek képesnek kell lenniük arra, hogy a gender elméleten alapuló pedagógiai gyakorlatukat folyamatosan tükrözzék, és tisztában legyenek a sztereotípiák és a nemi normák reprodukálásával kapcsolatos helyzetekkel. Ebből a célból fejleszteni kell az önreflexiót egyéni és társadalmi szinten. Továbbá ebben a fejezetben a gender-reflektív pedagógia különböző formáit ismertetjük, és a nem dramatizáló módszerek korlátait és lehetőségeit tárgyalja.

Tanulási eredmények:

- Figyelem a célcsoport különféle tapasztalataira, élethelyzeteire és szükségleteire a nemi hovatartozásuk miatt
- A diszkriminatív és (ön)károsító magatartás működésének megértése a szexuális és nemi normák tekintetében
- Ismeretek a gender-reflektív pedagógia formáiról és módszereiről
- Önreflexió egyéni és társadalmi szinten
- Gender-érzékeny nyelvezet és példamutatás

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A meglévő és néha ellentétes nemi normák és az ebből eredő igények ismerete	<u>Nemi normák és korlátozások</u> - milyen társadalmi képek léteznek a férfiakról és a nőkről? - mi történik azokkal, akik nem illeszkednek a nemi normákba?	Vizualizáció/kollázs a flipcharton Beszélgetés
A diszkriminatív és (ön) károsító viselkedés funkcióinak feltárása	<u>A nemi megfelelés funkciói</u> - Rasszizmus, mint kompenzáció és a függetlenség kinyilvánítása - konzervatív attitűdök az ellentmondásos igények kompenzálására	Input
Azon helyzetek azonosítása, amelyekben az ifjúságsegítők maguk is reprodukálják ezeket a normákat munkájukban	<u>"A fiúk nem sírnak"</u> - A gender normákkal kapcsolatos hiedelmek megkérdőjelezése - A fiatalok védelme a nemi sztereotípiákkal szemben	Reflexió Pármunka

4. modul: A megelőző intézkedések stratégiai megvalósítása

Ez a modul lehetővé teszi az ifjúsági szakemberek számára, hogy stratégiai intézkedéseket dolgozzanak ki a rasszizmus és más elutasító attitűdök megelőzésére. A résztvevők megismerkednek a tudományosan megalapozott és gyakorlatilag alkalmazott modellekkel, amelyek iránymutatásokat adnak. Megtanulják kezelni a célcsoportok mindennapi problémáit. Ez megkönnyíti az önkéntes folyamatokba való integrálást, és lehetővé teszi az ifjúsági dolgozók számára, hogy jobban dolgozzanak. Reflektálnak a saját identitásukra, és új stratégiákat tanulnak meg a szociális kontextusban való munkavégzéshez, megtanulva a rasszizmus és más alutasítások leküzdését. Ezen kívül az ifjúsági dolgozók képesek az eredményorientált, módszertani intézkedésekre. A célcsoportelemzés alapján a célorientált és a tartalomhoz kapcsolódó módszertani intézkedéseket alkalmazzák, ezáltal lehetővé téve a rugalmas folyamatokat és a célok elérését.

4.1. Stratégiák és módszertani fellépés az ifjúsági munkában

Az ifjúsági munka olyan nem formális munkaterület, amely megköveteli az ifjúsági dolgozóktól, hogy az egyes helyzetekhez igazítsák a cselekvéseiket, és reagáljanak az előre nem látható helyzetekre. Annak ellenére, hogy ez kihívást jelent a ifjúságsegítők számára, ez nem jelenti azt, hogy nem cselekednek megfelelően. A helyzetfüggő beavatkozások és reakciók mellett hosszú távú stratégiákat is ki kell dolgozniuk. Annak ellenére, hogy az ehhez szükséges készségek az ifjúsági szakemberek általános kompetenciaprofiljának részét képezik, azokat a megelőző munka keretében mélyíteni szükséges.

Ebben a fejezetben az ifjúságsegítők lehetőséget kapnak a szükséges kompetenciák megjelenítésére és saját pedagógiai cselekvési stratégiáik megismerésére és vizsgálatára. Elemzési és megfigyelési készségeket, valamint konkrét elméleti és gyakorlati ismereteket kapnak problémák azonosításához, az oktatási célok és a megvalósítási koncepciók meghatározásához. Ezeknek a serdülők érdekeire és szükségleteire kell reagálniuk, ugyanakkor be kell építeniük a szakmai, jogi és intézményi követelményeket is. Végül, az ifjúsági szakembereknek képesnek kell lenniük arra, hogy ezeket az intézkedéseket az alkalmazandó működési elveknek és a megszerzett pedagógiai technikáknak megfelelően hajtsák végre, reagáljanak a nem tervezett eseményekre, és mérlegeljék a megközelítést az eredmények és a hatás szempontjából. A rasszizmus és a megkülönböztetés elleni küzdelem különösen nagy kihívást jelent, ezért olyan módszertani fellépésre van szükség, amely professzionális attitűdökből, tudományos eredményeken alapuló tervezésből és szilárd társadalmi-pedagógiai kommunikációs készségekből áll.

Tanulási eredmények:

- A demokratikus ifjúsági munka területén a módszertani intézkedésekre vonatkozó konkrét követelmények megértése
- A célcsoport és az érdekelt felek különböző érdekeinek és igényeinek mérlegelése
- A rövid és hosszútávú szakmai célok szem előtt tartása
- Saját képzési stratégiák feltárása

4.2. Tudományos ismeretek és modellek

Az ifjúsági szakemberek nem csak a mindennapi munkájuk során megszerzett tudásra, személyes tapasztalatokra vagy az intézményi rutinokra építhetnek. A tudomány tájékozódási pontokat nyújt számukra, például a jobboldali szélsőségeség, a (szociál)pszichológia vagy a szocio-kulturális jelenségek empirikus kutatása területén. Tudományosan megalapozott kijelentések segítségével az ifjúsági szakemberek jobban átláthatják a helyzeteket, és így következtetéseket vonhatnak le az ok-okozati összefüggésekről, továbbá megfelelő lépéseket és intézkedéseket javasolhatnak. A tanulmányok azonban azt mutatják, hogy a szakemberek ritkán építik a gyakorlati cselekedeteiket az elméletekre, mivel ezek természetüknél fogva nem közvetlenül alkalmazhatók az egyes esetekre, és ritkán veszik figyelembe a mindennapi rutinokat és tapasztalatokat.

A szakembereknek tisztában kell lenniük az empirikus ismeretek fontosságával, mint a szakmai cselekvés alapvető referenciapontjaival, valamint az általuk leküzdhető kihívásokkal. Az elméleti ismeretek internalizálásának megkönnyítése érdekében az ifjúságsegítőknél meg kell ismerniük a megfelelő elméleti modelleket, és meg kell vitatniuk a munkájukra vonatkozó lehetőségeket és gyakorlati eredményeket. A modellek megragadják az elméletek és a megközelítések lényegét, ezért nagyon könnyen kezelhetőek és könnyen alkalmazhatók. A modellek lehetnek a beavatkozás idejétől függő megelőzési formák (pl. Gerald Caplan szerint klasszikus megelőző triád), az identitás pszichoszociális modelljei és azok egyensúlyának hiánya az önbizalom és a kompenzációs magatartás okaként (pl. Identitásoszlopok HG Petzold szerint) vagy a megkülönböztető attitűdök (pl. KISSeS) kutatásának modelljei.

Tanulási eredmények:

- A szociális munka tudományos eredményeinek és releváns modelljeinek ismerete, mint például a szélsőjobboldal, a szocio-pszichológia és a szocio-kulturális tanulmányok empirikus kutatása
- A tudományosan megalapozott ismeretek fontosságának felismerése
- Képesség arra, hogy a tudományos ismereteket a gyakorlati ismeretekhez és a tudás értékéhez kösse
- A módszertani cselekvések és a cselekvési tervek gyakorlati bevezetése

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők megismerik a KISSeS modellt, melyet azok diszkriminatív attitűd kialakulásához vezető folyamatok jobb megértésére használhatnak	tapasztalati tudás, mint a megkülönböztető attitűdök gyökerei: Ellenőrzés (K), integráció (I), érzékenység (S), értelem (S), környezet (e), társadalmi és önértékelési kompetenciák (S)	Input
A résztvevők megvitadják az iskolai kognitív megközelítések hiányosságait és a tudatosság növelésének lehetőségeit	Diszkriminatív hozzáállás: Csak a tudatlanság kérdése? - kit hogyan érünk el? - min kell változtatnunk? - hogyan érhetünk el új eredményeket?	Megbeszélés

4.3. Pedagógiai kompetenciák és beavatkozási képesség

Az ifjúságsegítők gyakran bizonytalanok, néha egyenesen tehetetlenek, amikor a szélsőjobboldali vagy diszkriminációs attitűdökkel rendelkező fiatalokkal találkoznak. Ahhoz, hogy magabiztosan és professzionálisan tudjanak cselekedni, az ifjúságsegítőknek szisztematikusan meg kell vizsgálniuk pedagógiai tevékenységüket. Példák és saját tapasztalatok révén megvitatják a pedagógiai megelőzési lehetőségeket és azok korlátait, és megvizsgálják erőforrásaikat. Mikor avatkozhatnak be az ifjúsági szakemberek? Mikor kötelesek ezt a munkaetikával, az értékekkel és a mások autonómiájának és integritásának védelmével megtenni? Milyen szabályozási intézkedésekre van szükség, például a missziós nyilatkozatok, a házirendek, a munkahelyi követelmények stb., És milyen körülmények között indokolt a létesítmények és intézmények kizárása?

Bizonyos társadalmi és önértékelési kompetenciák, mint például a perspektívák megkülönböztetése és megváltoztatása, a csoporton kívüli tagokkal való empátia, illetve a konfliktusok szóban történő megoldása, segíthet a fiataloknak az általánosításoktól és a szélsőjobboldali attitűdöktől való távolságtartásban. A szakemberek megismerkedhetnek hasznos önértékelési kompetenciákkal, és reflektálhatnak ifjúságsegítői munkájukra. Ahhoz, hogy megtanulják, hogyan kezeljék az ifjúsági munka során felmerülő demokráciaellenes zavarokat, megvitatathatják a lehetséges beavatkozási stratégiákat, és a fő pedagógiai kompetenciákat, mint például a kommunikációs készségek vagy a konfliktuskezelés.

Tanulási eredmények:

- Különböző szakmai célok, határok és lehetőségek a szélsőjobboldali fiatalokkal való munkában
- Az integráció igényei és a szabályozások közötti ellentétek mérlegelése
- Önértékelési képességek a szélesőségességi attitűdök kezelésében
- Kommunikációs, konfliktuskezelési és beavatkozási stratégiák elsajátítása

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A szélsőjobboldali fiatalokkal való konfrontálódás megértése és megoldásának lehetőségeinek felderítése	<u>Példák:</u> - Neonáci szimbólumokkal rendelkező ruhák egy ifjúsági táborban - rasszista és homofób támadások az ifjúsági klubban - egy ifjúsági projektben résztvevő nő csatlakozása a városba menekültek elleni rasszista megmozdulásokhoz	Esettanulmány; csapatmunka
A résztvevők spontán gyakorlatokat végeznek a rasszista / jobboldali populista / antidemokratikus kijelentésekkel szemben	<u>Mit mondanál?</u> "A fiatalok csak provokálni akarnak a neonáci kijelentésekkel." "A menekültek csak profitálni akarnak a jóléti rendszerekből." "A legtöbb probléma a bevándorló férfiakkal van" Stb...	Lánc-interjú

4.4. Tervezési és értékelési eszközök

Hatékony demokráciát támogató tevékenységek kifejlesztése az ifjúságsegítő munkában, amely a fiatalok problémás attitűdjével is foglalkozik, hasznosak lehetnek a logikai modellek formájában működő munkaeszközök. Ezek felhasználhatók a tervezés rendszerezésére és strukturálására, a projektek és folyamatok értékelésére és azok hatásainak ellenőrzésére. Ennek eredményeképpen a folytatáshoz, az átadáshoz vagy a módosításokhoz szükséges megközelítések rendelkezésre állnak. A módszertani cselekvési folyamat egy kezdeti helyzetből és a problémaelemzésből, a megfelelő intézkedések koncepcionális tervezéséből, a tevékenységek végrehajtására irányuló intézkedésekből és az eredmények értékeléséből áll. Különösen az elemzés, a tervezés és az értékelés szakaszaiban olyan kérdések merülhetnek fel, amelyek segíthetnek a tevékenységek strukturálásában és a szakmai ismeretekhez való hozzáférésben.

Ebben a fejezetben az ifjúsági szakemberek megismerkednek a tevékenységek stratégiai fejlesztésének logikai modelljével, és cselekvési tervet dolgoznak ki a munkahelyi kontextusban a modell szerint. Hangsúlyozzák a tervezés és a szakmai tevékenység értékelésének fontosságát, és az eszközt értéklik a hasznosság szempontjából.

Tanulási eredmények:

- Egy empirikus modell megismerése, mint a tevékenységtervezés és értékelés eszköze
- Képesse válik arra, hogy a modell különböző lépéseit saját munkahelyzetére alkalmazza
- Tisztában lesz a tervezés és az értékelés fontosságával az adott munkaterületen
- Képes átláthatóvá és ellenőrizhetővé tenni a saját tervezését

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
Megismeri a következő kompetenciák halmazait: <ul style="list-style-type: none">• Kulturális kompetenciák általában;• Kommunikációs és nyelvi készségek;• Mediációs készségek.	Transzverzális feltételek és elvek az ifjúságsegítő munkájában – képességek az integráció és az interkulturalitás témakörében	PowerPoint prezentáció; interakció.
Projektmenedzsment ismeretek: <ul style="list-style-type: none">• Projekttervezés• Megvalósítás• Értékelés és disszemináció	Projektszemléletű tervezés és végrehajtás I: stratégiai gondolkozás és tervezés	PowerPoint prezentáció; interakció.
A sikeres projekt feltételeinek megismerése: <ul style="list-style-type: none">• A cél hasznossága, jelentősége és fenntarthatósága;• Realizmus, optimalizálás és megvalósíthatóság;• Innováció.	Projektszemléletű tervezés és végrehajtás II - a kritériumok szintézise	Interakció; Csapatmunka; Csoportos beszélgetés.

5. modul: Transzfer

A tréning transzfer a képzési program után történik. Az új információk, ismeretek, attitűdök és készségek általánosítása révén kerül meghatározásra, amelyeket a résztvevők a mindennapi gyakorlatban felhasználnak, hatékonyan és folyamatosan alkalmazzák az ifjúsági munka során.

A modul által az ifjúságsegítők megértik, hogyan mikor és hogyan alkalmazható a transzfer. Megértik kritikus szerepüket a képzés során. A modul tippeket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ifjúsági szakemberek hogyan használhatják az újonnan szerzett tudásukat az ifjúsági munka során, vagy hogy mikor bővítsék ismereteiket a jövőben.

5.1. Egyéni nyomon követés és coaching

A tanulási eredmények fenntartható rögzítése gyakorlatias képzési tartalmat igényel. Ezen túlmenően a résztvevőknek olyan stratégiákat kell kidolgozniuk, amelyek elősegítik a mindennapi munkában való alkalmazást.

Ebben a fejezetben az ifjúságsegítőket ösztönözni kell a szakmai célok megfogalmazására és a projektek terveinek kidolgozására a képzés során, valamint a nyomon követési és coaching folyamatok közös megvitatására. A résztvevők megismerkednek a meglévő csereprogramokkal és támogatásokkal, és impulzusokat kapnak önszervezett struktúrákat illetően.

Tanulási eredmények:

- Ismeretek a tanulási folyamatok fejlesztéséről
- Rövid- és hosszútávú célok felállítása a saját munkában
- Stratégiák kidolgozása és a végrehajtás támogatásának azonosítása
- Nyomon követés és a coaching lehetőségek felderítése

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A résztvevők coaching stratégiákat tanulnak	1) a pozitív hatással bíró képzési igények meghatározása; 2) a készségek alkalmazását és megerősítését elősegítő tanulási stratégiák azonosítása; 3) A nyomon követést integrációja és támogatása	Beszélgetés és kiscsoportos munka Prezentáció a stratégiákról
A résztvevők értékelik a tanulási eredményeket, és nyomon követési stratégiai tervet dolgoznak ki	Visszajelzések a témákról - vélemény a folyamatokról - újonnan tanultak (új gyakorlatok, új gyorsítótárazási stratégia kidolgozására irányuló tevékenységek stb.) - ezt a 3 dolgot fogom alkalmazni a következő hetekben	Plénum

5.2. Környezeti feltételek és követelmények

Az egyéni tényezők mellett, amelyek elősegítik vagy akadályozzák a képzés tartalmának és tanulási eredményeinek átadását, fontos továbbá a külső tényezők azonosítása és annak felhasználása és kezelése is.

Tanulási eredmények:

- Az erőforrások és az akadályok azonosítása
- Csapatstruktúrák és saját szerep a képzésekben
- Szupervíziós ismeretek és meglévő struktúrák
- Impulzusok a szakmai hálózatépítéshez

Példa:

Tanulási célok	Tartalom	Módszerek
A képzés / tanulás átadásának megértése; Megérteni az átviteli folyamatot	A képzési eredmények sikeres átadásának körülményei - Mit érti a képzés átadása alatt? - Mennyire fontos a képzés továbbítása a fejlesztésben? - Honnan lehet tudni, hogy ténylegesen sikerült-e átadni a tudást?	Interakció; Csoportos megbeszélés és reflexió
A tanulást fokozó tényezők megismerése; Ismerje meg az átviteli stratégiákat (a tréning előtt, alatt és után)	A transzfer jellege: - A transzferek típusai; - A képzési elméletek átadása; - A képzés értékelésének folyamata; - A képzési átadás folyamata.	PowePoint prezentáció; Prezentáció –tutor; Interakció; Csoport megbeszélés és reflexió.
A tudás átadásának sikeres befolyásolása	A transzfer folyamatos támogatása: - a képzési tapasztalatok során alkalmazott átviteli stratégiák; - az átadás akadályai; - A képzés átadását befolyásoló tényezők; - A képzés átadásának jellemzői; - Szervezeti környezet, amely ösztönzi a képzés átadását.	Azon témák bemutatása, amelyek lehetőséget biztosítanak a tanulók számára, hogy nyomon követhessék és / vagy kérdezzenek.